11. FEJEZET

A tél zordnak ígérkezik. A hőmérséklet csökken, Jakabak hangulata pocsék.

Először az jut az eszébe, hogy hazamegy. Rajta! Elég volt! Vége a bohóckodásnak, elég sokáig tartott! Végül is, megtette, amit tudott. Piének nélküle még annyi ideje se lett volna, hogy kidugja az orrocskáját a zoknijából, a nyestek már elkapták volna azon nyomban. Ő viszont magához vette, megvédte a hidegtől, az éhségtől, a félelemtől, négy őszön és négy télen át dajkálta a hasán. Ki tudott volna ennél többet tenni?

Különben a Griffók meg nem fogják felfalni! Épp ellenkezőleg, úgy bánnak majd vele, mintha ő lenne a római császár. Még egy helyes kis, hízelkedő barátnőt is hoznak neki. Dédelgetik őket, hogy csináljanak egy rakás szép, duci mormotát. Ajánlanák csak ugyanezt Jakabaknak! Tömjék meg káposztalevessel, és hozzák ide neki tálcán Kékecskét, majd meglátják, hogy nemet mond-e! Kékecske... Ha van egy kis szerencséje, akkor még vár rá. Álmodozni csak lehet... Mindenesetre eldöntötte, nem késlekedik tovább, hazamegy. És ha megérkezik, gyorsan belebújik a papucsába, mintha mi sem történt volna. És amikor majd megkérdezik, mi a fészkes nyavalyát csinált ilyen sokáig, majd azt mondja, hogy világot akart látni. Ennyi.

Addig ismételgeti a hazugságait, hogy még a végén már majdnem el is hiszi... Tíz napon át mendegél így behúzott nyakkal, makacsul. Néha hallani véli Pié hangját:

– Miért nem védtél meg? Ott voltál három méterre... Hívtalak...

Ilyenkor aztán megbolondul, loholni kezd, egyenesen az orra után, átgázol a patakokon, felhorzsolja magát a bozótosban, és csak akkor lassít, amikor már nem bírja tovább, nem viszi a lába. Alszik néhány órát, ahol

tud, ahol utoléri a fáradtság, olykor egy árokban, és amikor felébred, újra nekiindul, függetlenül attól, hogy nappal van vagy éjszaka. A futással kábítja magát.

Egy napon aztán, először, amióta elhagyta a faluját, kenyeret koldul egy farmon... Nem ajánlja fel sem azt, hogy segítene valamiben, sem azt, hogy játszana valamit. Csak annyit motyog, hogy:

– Nem maradt egy kis kenyere véletlenül...?

A parasztasszony tetőtől talpig végigméri, mire ő elpirul. A nadrágja elszakadt a térdénél, lötyög az anyag a sípcsontján. És hát a szappant is hanyagolta az utóbbi időben. Az arca beesett. Nemsokára ijesztően néz majd ki... Miközben a kenyérhéjat rágcsálja, arra az időkre gondol, amikor gombás rántottát főzött a tábortűzön.

A mi Jakabakunk mostanra megváltozott, már nem valami büszke.

Ebben a nyomorúságos állapotában ismerkedik meg Lemmel.

Jó, jó, lehet jobb társról is álmodni, de amikor az embernek nincs választása... Nyújtsatok egy friss vízzel teli butykost a sivatagban szomjazónak, nem fog hozzá citromkarikát kérni! Jakabak tehát találkozik Lemmel.

Íme, így történt!

Délután van. Szép és hideg az idő. Jakabak keservesen menetel egy véget nem érő egyenes úton. A bal bokája feldagadt, amitől nagyon szenved, olyannyira, hogy időről időre meg kell állnia pihentetni. Az árokparton ülve épp masszírozni kezdi, amikor a távolból csörömpölést vél hallani. Messze az út végén megpillant egy alakot. Egy kézi szekeret húz maga mögött, ami csengettyűkkel és harangokkal lehet tele, legalábbis a zenebonából ítélve. Jakabak, aki nem szereti, ha követik, úgy dönt, hogy megáll, és hagyja magát megelőzni. Így megnézheti ezt a különös figurát. Nem is csalódik.

A jóember egy öreg kakas, aki olyan sovány, hogy kilóg a bordája, és legalább olyan magas, mint Jakabak. Toldozott-foldozott ruhája nem ér többet az övénél, taraja szomorkásan oldalra konyul, vidám fizimiskájáról viszont azonnal sejthetjük, hogy nem csak vizet szokott inni.

Jakabakhoz érve kedélyesen odaveti:

– Gondban vagyunk, kapitány?

A szekéroldalon, a kerék felett egy fatáblán a következő felirat áll, úgy mintha egy jobbkezes bal kézzel írta volna:

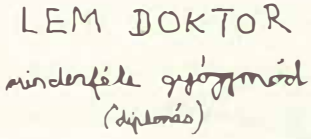

Nem csengettyűk okozták a zenebonát, hanem egy tucatnyi különböző méretű és színű fiola, amelyek a szekérben össze-összekoccannak a döcögéstől.

– Segíthetek?

– Nem hiszem – mormogja Jakabak.

– Biztos benne? Na... Mindig van valami, amitől szenvedünk, még ha nem is érzünk semmit. Sőt, amikor nem érzünk semmit, akkor szenvedünk iga-

zán! Lássuk csak: gyomorégés, fogfájás, lépelégtelenség, puffadás... Semmi ilyesmi? Érdes nyelv, szemölcs, kisagyi gyulladás... Szóljon, ha eltaláltam, rendben? Ne fogja vissza magát! Szegyescsontelmozdulás, szervduzzadás, szélszorulás... Még mindig nem? Értem már, valami ritka betegségünk van... Fenékszéli hashártyagyulladás? Gyorsan terjedő gombásodás? Balboka fájdalom?...

– Hogy mondja? Mit mondott utoljára? – szakítja félbe Jakabak, aki most már jól mulat a kakason.

– Balboka fájdalom...

– Hát igen, ezt elmondhatom. Hogyan jött rá?

– Hogyan jöttem rá! – méltatlankodik a nagy kakas. – Kedves uram, ha tudna olvasni, észrevette volna a táblán a zárójelet, még akkor is, ha puszta szerénységből kisebb betűkkel írtam. Szóval ezek szerint a bal bokájától szenved. Lássuk csak, van itt egy gyógyszerem... Jaj, majdnem végzetes hibát követtem el, ez ugyanis kizárólag a jobb bokára jó! Bal boka... bal boka... Itt van, ni! Fogja: minden étkezés előtt igyon néhány cseppet ebből a csodából. Ebben a kapszulában ki tudja mérni. Ha rendesen szedi, három nap múlva úgy ugrál majd, mit a nyúl, és azt fogja kiabálni, *Köszönöm, Lem doktor! Éljen, Lem doktor!*

Jakabakból kitör a nevetés, ami két hete nem fordult elő vele. De hogy milyen jól esik! Olyan jó érzés, hogy majd elsírja magát.

Együtt mennek tovább. Lem elragadó társ, ha éppen nem handabandázik összevissza. Koszos zakójából olykor elővesz egy kis lapos üveget, és bedob belőle egy adaggal a nyakkendő mögé. Jakabak egyszer belekóstol, de másodszor már nem. Éget, mint a tűz! Lem kineveti, amikor látja, hogy Jakabak rákvörös lesz, köhög, köpköd, és a mellét csapkodja:

– Szólnom kellett volna kisfiam, hogy ez felnőtteknek való...

Egy egész hordócskányi tartaléka van a szekér mélyére rejtve.

Este meghívja Jakabakot vacsorázni, tartson vele.

– Ha van kedved, van egy kis diós süteményem, amit tegnap kaptam, meg aztán gesztenye szezon van, süthetnénk azt is! Még kávém is van! Na, te csak pihenj, majd én megcsinálok mindent!

Jakabak nem utasítja el. Mialatt Lem az étellel bíbelődik, ő alaposan leszappanozza magát egy patakban. Most, hogy már nincs egyedül, nem akar büzleni, mint egy görény. Holnap, ha szép idő lesz, kimossa a ruháit is. Elég volt a csavargó létből!

Valamivel később teli hassal szürcsölik a kávét a tűz mellett.

– Jaj, elfelejtettem bevenni a gyógyszert – mondja Jakabak, miközben nagyot ásít.

– Nem baj, majd holnap reggel kettőt veszel be, hogy bepótold – nyugtatja meg Lem, miközben végignyalja a cigarettapapírját.

– Tulajdonképpen te miért vagy úton? – kockáztatja meg a kérdést hosszú hallgatás után Jakabak.

Lem nagyot sóhajt, de nem szólal meg.

– Ne haragudj, tapintatlan vagyok, én...

– Nem erről van szó... Megmondanám én szívesen, miért keltem útra, csak éppen...

– Csak éppen?

– Csak éppen fogalmam sincs... Már nem emlékszem... esküszöm. Pedig tudtam, de pár éve, nincs mit tenni, végképp elvesztettem a fonalat... Volt rá okom, az biztos, de hogy mi volt az? Meg aztán, amúgy sem tudnék hazamenni, mivel azt is elfelejtettem, hol lakom. Amúgy már semmit nem tudok... Azon kívül, hogy Lemnek hívnak... azt is csak azért, mert rá van írva a dohányos szelencémre... Mindent elfelejtettem az égegyadta világon... Minden elszállt... Úgy hívják ezt, hogy asztmáziás...

– Amnéziás – javítja ki Jakabak.

– Igen, amnéziás, ahogy mondod. Látod, olyan a fejem, mint egy szita. Van, ami benne marad, van, ami átmegy rajta. Nem tudhatod előre, mi marad, mi megy...

– A mindenit! Azt akarod mondani, hogy holnap például, amikor majd felébredünk, lehet, hogy már el is felejtesz, és megkérdezed majd, hogy ki vagyok?

– Lehet. De nem biztos...

– De akkor hogyan tudod megjegyezni ezt a sok gyógyszert? Biztos összekevered őket!

– Semmi vész! Minden fiolában ugyanaz van: víz, egy kis méz, hogy édes legyen, és fél csepp a pálinkámból, hogy ízesítse.

– Vagy úgy... szóval sarlatán vagy, ha úgy vesszük...

– Sarlatán? Na nézd csak, Jakabak úr! Képzeld el, hogy igenis sok embert meggyógyítok... Tényleg, hogy van a bokád?

– Jobban... De nem vettem be a gyógyszered...

– Jó, de az előbb megszagoltad. Néha az is elég...

Jakabak háttal a tűznek lassan elszenderül. Már épp álomba merülne, amikor Lem visszakérdez:

– És te, öregem, téged mi vetett az útra?

Picit habozik, de aztán belekezd. Végül is, miért ne mondaná el az igazat ennek a derék kakasnak? Úgyis

az lesz, hogy az egyik fülén be, a másikon meg ki. Mély levegőt vesz, és elmeséli az egészet. Szépecske csillagszemét, és az iránta érzett nagy szerelmét, álmait a jövőt illetően. Lem bólogatva hallgatja. Néha hümmög, hm, hm, ami azt jelenti: „Hallgatlak, barátom, értelek..." Jakabak elmeséli a mosóházat, Samubakot, az elveszett illúziókat. Életében először meséli el szíve titkait. Még Piének sem mondta így el soha. A történet végén szomorúan zárja le:

– Hát így hagytam én el a falumat az egyik hajnalon. És soha nem tértem vissza. Bolondnak tartasz, ugye?

Nem, Lem nem tartja bolondnak. Semmilyennek nem tartja. Mélyen alszik. Valószínűleg a legelejétől fogva, ugyanis továbbra is hallani helyeslő hm-jeit. Jakabak óvatosan megfogja a vállát, és a takaróra fekteti. Rádob egy kabátot.

– Jó éjt, Lem doktor. Álmodj szépeket!

Aztán ő is lefekszik, és megpróbál aludni. Utolsó gondolata azért mégis Pié felé kalandozik. Hol vagy, kisöreg? Remélem, legalább nem bántanak?

12. FEJEZET

Másnap reggel kellemes meglepetés fogadja, Lem nem felejtette el a tegnap estét. Mindenre emlékszik: a gesztenyére, az együtt elfogyasztott kávéra és a közösen elszívott cigarettára.

No, nem is olyan lyukacsos az a szita, gondolja magában Jakabak. De hamar rá kell jönnie, hogy téved. Ahogy telik a délelőtt, és ő elöl ballag, egyszerre csak nem hallja maga mögött a szekér csörömpölését. Megáll, és hátrapillant. Lem mozdulatlanul, homlokát ráncolva figyeli őt.

– Te mondd, nem sántítasz te egy kicsit a bal lábadra?

Jakabak megdöbben.

– Hát... dehogynem sántítok! Tudod, tegnap beszéltünk róla.

– Nem. Nem említetted!

– De igen, emlékezz csak vissza, meg van dagadva a bokám.

– Tényleg? És ajánlottam valamilyen gyógyszert?

– Igen.

– És beszedted?

– Nem.

– Miért nem?

– Lem, épp te magad magyaráztad el, hogy átverés az egész!

Lem semmire nem emlékszik. Ahogy mondja, átment a szitán.

De nem válnak szét az útjaik, ahogy azt Jakabak képzelte, sem aznap, sem másnap, sem azután.

Valószínűleg így mindketten jobban járnak. Amikor éppen nem fáj a bokája, Jakabak nem rest a szekeret húzni. Rádobja a tarisznyáját, így kevesebbet kell cipekedni. És újra elkezd játszani a bendzsón is, amit egy ideje elhanyagolt.

Ami Lemet illeti, úgy főz, mint egy séf, és mindig jókedvű. Szerinte ezt az emlékezetkieséseinek köszönheti.

Csak a szépre emlékezik, úgy meg persze könnyű...

Rövidre fogva a szót, egy hét alatt országos cimborákká válnak. Főleg, hogy nagyon hatékony stratégiát sikerült kifejleszteniük, hogy összekaparjanak egy kis pénzt azokban a falvakban, amelyeken áthaladnak.

Lem ötlete volt.

– Szóval kiállsz a tér közepére, előveszed a mandolinodat...

– A bendzsómat, Lem...

– ... igen, a bendzsódat, és elpengetsz egy-két dalt, amire jól lehet táncolni, és ami felvidítja őket. Én pedig ezalatt körbejárok a kalappal, egyben kihasználom, hogy megfigyeljem a palimadaraimat... akarom mondani pácienseimet. Bízz bennem, jó szemem van, hogy kiszúrjam a bibiket. Képzeld, egyszer elvetődtem egy porfészekbe, ahol mindenki a hasmenéstől szenvedett. Én meg kiabálom, hogy: „Doktor Lem megérkezett a faluba – a menés odébbáll!" Az egész készletemet eladtam! Na, de térjünk vissza a módszeremhez. Mihelyt elteszed a trombitádat...

– A bendzsómat, Lem...

– Igen, a bendzsódat... Ne haragudj, nem értek a zenéhez... Szóval, mihelyt elteszed a hangszered, én már akcióba is lépek a fioláimmal. Tuti, hogy egy tucatot is eladok azonnal!

A módszer tényleg kiválóan beválik. Fergeteges sikert aratnak, főleg Jakabak, akinek úgy tapsolnak, hogy a kezük is belevörösödik. Dalcímeket kiabálnak neki:

– Ismeri a *Going down that road*-ot?

Még hogy ismeri-e? Mindet ismeri! A koncert után vállon veregetik, gratulálnak neki.

– Ebből él?

– Nem egészen...

– Pedig tehetné!

A bókok ellenére szerény marad.

Lehetséges. Már mások is mondták...

Mielőtt szétszóródnak az emberek, Lem odacsörtet a zötyögő szekerével. Csilingel kis csengőjével, és belekezd a halandzsába:

– Figyelem, figyelem, hölgyeim és uraim! Lem doktor beszél önökhöz! Bizony, személyesen maga Lem doktor! Ezen a kivételes körúton elhoztam az önök városkájába a nagyvárosi gyógyszeripar legújabb termékeit, csingiling, csingiling (csengettyű)! Ebben

a mozgó laboratóriumban sorakoztattam fel (itt a szekér oldalába vág egyet, bumm!) a gyógyszereket, amelyek megszabadíthatják önöket méltatlanul elszenvedett szenvedéseiktől, úgy mint gyomorégés, fogfájás, léprepedés, puffadás... csingiling, csingiling (csengetytyű). Használják ki a soha vissza nem térő alkalmat, mert holnap már messze leszek. Az összes fertőzést remekül kezelem: érdes nyelv, lábtalpi bibircsók, kisagy-

gyulladás, szegyescsontelmozdulás, szervi duzzanatok, szélszorulás... csingiling, csingiling (csengettyű)! Jöjjenek közelebb, jöjjenek csak! És vágjanak nyugodtan közbe! Fenékszéli hashártyagyulladás! Gyorsan terjedő gombásodás! Fejbúbhiány!

Lem általában ekkor veti be a hadicselét. Úgy tesz, mint a profi horgászok, felméri a terepet, beetet, majd horogra akaszt. Miközben Jakabak a repertoárját játssza, észrevesz a közönségben egy elgörbült kisujjat.

– Elferdült kisujj!

Vagy kelést egy arcon.

– Jobbarci püffelkedés!

Ritka, hogy az érintett személy ne menne közelebb. Ha szenvedünk valamilyen fájdalomtól, nem spórolunk a gyógyszeren.

Az egyetlen hátulütő, hogy azonnal pucolni kell, miután elsütötte varázsitalkészletét. Páciensei ugyanis hamar rájönnek, hogy mindenki ugyanazt a löttyöt kapja, függetlenül attól, hogy tyúkszeme van, vagy náthás. De Jakabak már hozzászokott, hogy ne időzzön túl sokat egy helyen. Már Piével is ritka volt, hogy három napot legyenek egyhuzamban valahol... Nemegyszer előfordult, hogy menekülniük kellett vasvillával felfegyverzett tucatnyi paraszt elől. Ilyenkor Jakabak

a fiolák közé ülteti Lemet, és nagy léptekkel vágtázni kezd a szekérrel. Így Lem elkerüli, hogy elnáspángolják, ami régebben többször is előfordult, főleg olyankor, amikor tévedésből ugyanabba a faluba ment vissza, ahol előzőleg jól elagyabugyálták.

Egyik este a doktornak nem jön álom a szemére. Izeg-mozog a pokróca alatt, mint a sajtkukac.

– Az az átkozott kávé! Túl erősre főztem, most meg úgy kalapál a szívem, hogy majd kiugrik a helyéből. Képtelen vagyok elaludni.

Jakabak tudja, hogyan kell barátját az álmok országába repíteni, néhány nappal ezelőtt már kitapasztalta.

– Szeretnéd, hogy meséljek egy történetet?

– Ó, igen, jó ötlet! Imádom a történeteket. Remélem, nem lesz túl szomorú!

– Hát van benne sírni meg nevetnivaló is.

– Rendben, kezdheted. Nem zavar, ha fekve hallgatom?

– Ahogy akarod.

Jakabak mellé ül. Megsodor egy cigarettát, meggyújtja a parázsról, és belekezd:

– Szóval, ez egy nem túl éleseszű bakkecske története, aki egyedül bolyong egy hatalmas síkságon. Már

négy napja nem evett semmit, és igencsak gyötri az éhség. Azért hagyta el a faluját, mert... mondjuk azért... mit tudom én, miért. Mindenesetre örökre elhagyta a faluját.

– Szerelmi bánatában... – szól közbe Lem gyengülő hangon.

– Éppenséggel az is lehet. Szerelmi bánatában. Na, jó. Erősen fúj a szél. Az égen varjak károgtak, és egy gólya csapkod a szélvészben. Batyut tart a csőrében. Elereszti. És hova pottyan a batyu? Pont a nagy kecske ölébe. Jól van na, egy mesében lehet túlozni, nem?... A batyuban van egy cetli, amire az van írva... Alszol, Lem?

– Hm... nem, nem... hallgatlak...

– Rendben. Az van ráírva: *„Annak, aki megtalálja ezt a csomagot*, és...

Ahogy Jakabak folytatja elbeszélését, Lem egyre kevesebbet forgolódik, megnyugszik. És amikor mélyen szuszogni kezd, Jakabak nem sértődik meg. Folytatja, és egyre jobban beleéli magát, ez alatt a gólya türelmetlenkedni kezd: „Na, most akkor viszed a batyut vagy nem? Naná, hogy nem viszed! Annál sokkal jobban be vagy tojva!" Na és akkor erre mit csinál a nagy kecske? Fitogtatni kezdi a bicepszét. „Batyu? Én?

340255

BIBLIOTECA JUD. „BOD PÉTER"
SFÂNTU GHEORGHE
Tel: 251 609, 315 577
SEPSISZENTGYÖRGY
BOD PÉTER MEGYEI KÖNYVTÁR

Ha, ha, ha! Még jó, hogy viszem a kicsit! A Griffók meg csak jöjjenek! Megtanítom én őket kesztyűbe dudálni!"

Elmesél mindent, a kis Piét a hasán, a kis Piét a vállán, a kis Piét, aki a fülét harapdálja, aki a szemét dörzsölgeti ősszel, amit majd tavasszal újra rányit, és azt mondja: Szia Jakabak! Mesél a meneküléseikről, a perlekedéseikről, a viccelődéseikről. Mesél a túl hosszú telekről és a túl rövid nyarakról. Nevet, miközben a Nagy Versenyt meséli.

– Esküszöm neked Lem, annak a 24-es kis disznónak a pofáján szétvertem az öklöm, puff!

És sír, mint a záporeső, amikor kis társa eltűnéséhez ér.

– Lem, az nem is köd volt, hanem dara! És egész éjszaka kerestem, hívogattam. Soha nem fogom elfelejteni. Reggelre csak a kis kakibogyóját találtam meg. Azért azt mégsem tehettem el emlékbe!

Egyszerre sír és nevet.

– Hát elmeséltem neked, Lem, hogy te is nevethess és sírhass...

A végére megnyugszik. A tűz kialudt, sötét éjszaka van. Lem békésen alszik mellette. Hát persze, gondolja Jakabak, és hosszú monológjaira gondol, amikor

még Pié aludt mellette. Hát persze, a legjobbakat mindig az alvóknak meséltem.

Lem mellé fekszik háttal, hogy melegítsék egymást. Jó éjt, doktor, álmodj szépeket! Már majdnem ő is elalszik, amikor egy álmos hang motyogni kezd:

– ... meg kell keresni...

Jakabak felül.

– Mondtál valamit, Lem?

– Igen.

– És mit mondtál?

– Meg kell keresni a kis csibédet. Meg a kislányt is. Csak nem hagyjuk őket a beképzelt hólyagok karmai között...

13. FEJEZET

Az a néhány szó, amit Lem elsuttogott, észhez térítette Jakabakot. Igazság szerint másra sem várt, de erre csak most jött rá. Hogy valaki mondja azt: „Gyerünk, ne rinyálj már annyit, fiam, emeld meg a hátsódat és indulás!"

Egy szalmaláng újra pislákolni kezdett a vaksötétben. Felmelegíti az apró, teljesen abszurd reménysugár, el kell menni a Griffókhoz, és vissza kell szerezni a kis Piét! Képzelőereje beindul, a szemét sem képes lehunyni egész éjjel. Vagy felnyársalja őket a szarvaival,

és ha megtisztítja a terepet, nyugodtan hazajöhet Piével a hóna alatt. Vagy az apróság ágya mellé kúszik, halkabban, mint egy sziú indián, és az ablakon keresztül kimenekíti. Vagy azt találja ki, hogy kidüllesztett mellkassal odaáll a mintegy száz döbbent nyest elé, és félelmetes hangon üvölteni kezd: „Most már elég legyen, táncosnők! Ez a kölök az enyém! Értitek? Az enyém! Úgyhogy sürgősen tessék szépen visszaadni, mintha jó kislányok lennétek, mert különben..." Itt egy kicsit hangerőt vált, és a dühtől falfehéren azt motyogja: „... különben nagyon mérges leszek". Nyomatékosan választja szét a szavakat: „nagyon... nagyon... mérges". Tanácskozni kezdenek, reszketnek a rémülettől, majd az egyikük előhozza a kis Piét a karjában, és visszaadja neki: „Ne haragudjon, nem tudtuk, hogy ennyire ragaszkodik hozzá... és itt a kislány is. Vigye mindkettőjüket. Esetleg fogyasztana valamit, mielőtt elindul... Egy teát? Süteményt?"

Reggel a friss levegő meg a világosság kissé kijózanítja, de a remény törékeny lángja nem alszik ki. Lem nyújtózkodik, ásítozik, meg vakarózik mellette. Lehet, hogy ő tegnap óta mindent elfelejtett. Lássuk csak:

– Jól aludtál, Lem? Mesélj valami szépet!

– ... mondom, hogy meg kell keresni őket!

Vagyis egyetértenek, és egész nap lelkesen tervezgetnek. Lem egy kissé túlpörög. Jakabak szerint túlságosan is, aki hiába magyarázza neki, hogy küldetésük tartogat némi rizikót. Lem azonban minden érvét félresöpri.

– Idefigyelj Jakabak! Azt állítod, hogy ismernek, és ahogy odadugod az orrod, elkapnak. Ez nem igaz! Nem fognak felismerni, te tökkelütött! Nézz magadra: sovány vagy, hosszú szakállad nőtt, és zongorázol.

– Bendzsózok, Lem...

– Kérlek! Én nem szakítottalak félbe téged! Na! Ha bedugsz egy párnát az inged alá, rendbe hozod a szakállad és elrejted a kürtödet a szekér alá, kétlem, hogy felismernének. Egy leszel az ezernyi létező kecske közül. Több ezren vagytok a hazádban, nem?

– Hát annyian biztos...

– Na látod, remélem, a többiek nem olyan gyávák, mint te!

– Rendben van, Lem, tegyük fel, hogy nem ismernek fel...

– Nem fognak felismerni! Lássuk csak, majd azt mondom, hogy az asszisztensem vagy, akit éppen betanítok... Most meg mit nevetsz?

– Semmit... Szóval nem ismernek majd fel... az asszisztensed vagyok... és járjuk az országot, nem igaz? És utána? Mit gondolsz, mi következik azután? Innentől már bonyolódnak a dolgok, ugye, „Semmigond" úr?

– Semmi sem bonyolódik! Egy: valahogy kiderítjük, hol vannak a kicsik. Kettő: elraboljuk őket. Három: pucolunk...

– Pucolunk... Te jó ég, Lem! Elképeszt a naivságod. Akkor most te is hallgass meg engem! Van egy kis különbség közted és köztem. Ó, nem túl nagy, de azért mégis. Engem, doktor úr, a Griffók megkergettek. Több kilométeren keresztül üldöztek, és ha nem sikerült volna a blöfföm, amire egy százalék esély is alig volt, tutira belém eresztik a fogaikat. Pedig, nem azért, hogy megsértselek, legalább hétszer gyorsabban futok nálad. Pucolás! Ha, ha, ha! Hadd nevessek már... Másodsorban, tanár úr: én közelről láttam a Griffókat, túlságosan is közelről. Amikor sárga szemükkel rád néznek, szájhősködhetsz, de majd a gatyádba csinálsz, akárki is légy, és akár van diplomád, akár nincs. Ezt jó, ha tudod, Lem!

– Rendben. Megértettem. De kedves Jakabak úr, ön túl hosszú mondatokban fogalmaz. Minderre elég lett volna három szó...

– Három szó?

– Igen: „Be vagyok tojva". Egy, kettő, három... nem igaz?

Hosszú csend. Aztán Jakabak indulatosan rávágja:

– Betojva! Hát persze, hogy be vagyok! Atyavilág, Lem, az lenne bolond, aki nem tojna be! Próbáld már meg felfogni! És fejezd be a fütyörészést, a kutya mindenit neki!

Az elkövetkező napokban mintha csak mellesleg érdekelné őket, próbálnak információkat szerezni a Griffókról azoktól, akikkel találkoznak. Minél többet tudnak meg róluk, annál bátrabban tudnak majd szembenézni velük. Nyomozásuk során a következőket tudják meg:

A Nyestek egy elég nehezen megközelíthető, de nagyon szép hegyes vidéken élnek. Ez méltányolható. Végül is, ha már ott kell hagyni a fogukat, legalább a díszlet legyen kellemes.

Aztán még azt is beszélik róluk, hogy behunyt szemmel engedelmeskednek egy Felsőbb Griffónak, akit szeretetteljesen „Nagymamának" szólítanak. Ez a nyest mintha egyszemélyben hordozná mindannyiuk kegyetlenségét. Afféle sűrítmény. Azért ez elgondolkodtató, nem? Nagymama... Jakabak már hallotta

ezt a nevet. Pearl savanykás hangja jut eszébe: „De, nagyon is bosszantó. És Nagymama nem fog örülni..." És végül, utolsó információként: ennek az elragadó Nagymamának a rezidenciája állítólag egy nagy és szép kőből épült városban van, ahol eddig kevés idegen fordult meg.

Íme. Ennél többet nem tudnak meg, amíg nyugat felé haladnak. Ez azért egy kicsit kevés...

Jakabak apránként felismeri a vidékeket, ahol már járt, csak éppen az ellenkező irányból tette meg az utat: egy kőrengeteget, egy ledőlt falat, melynek fedezékében aludt... még azt a patakot is megtalálja, amibe annak idején Pearlt és Flesht belehajította. Az, hogy újra látja ezeket az ismert helyeket, elülteti a bogarat a fülében: csak egyenesen kellene haladni tovább még néhány napot, és már otthon is találná magát Kecskeországban.

Vajon viszontlátja még őket valaha? Már alig tud hinni benne. Néha közel áll hozzá, hogy feladja. Kedve lenne négyszemközt maradni Lemmel, és megmondani neki az igazat: egy ezrelék esélyük sincs. Mert hiszen kik is ők valójában? Két bégető bárány, akik a farkas felé tartanak. De ahogy szólásra nyitja a száját, Lem azonnal letorkolja:

– Jakabak, te túl sokat gondolkodsz, csak szét ne robbanjon a fejed!

Ez a megfáradt, öreg kakas érti a módját, hogyan kell őt megnevettetni és megnyugtatni. Egy percig sem kételkedik vállalkozásuk sikerében. Hát, elég felelőtlen...

Haladnak tovább a végtelen síkságon. Semmi nem változott. Ugyanaz a csontig hatoló szél, ugyanúgy északról. Ugyanazok a varjak kárognak ugyanazon felhők alatt. Úgy látszik, azóta sem találtak érdekesebb elfoglaltságot. Ó, fiúk, nem unjátok még nagyon?

Egyik reggel egy nagy hegy cikornyás körvonala jelenik meg a láthatáron, délre. Lem izgatottan rámutat:

– Ott van. Három óra múlva megérkezünk.

Azonnal lekanyarodnak, és folytatják útjukat, amiben a szél is segíti őket. Csörömpölnek az üvegcsék, csingiling, csingiling. Lem három órája három nappá, később ötté változik... Jakabak már farkaséhes. Minél előbb szeretne megérkezni. Csak akad valami harapnivaló ezeknél a Nyesteknél!

Egy este úgy táboroznak le, hogy tudják, valószínűleg utoljára teszik, mert egy köpésre onnan kezdődik a hegy. Elmajszolnak néhány kekszet, és rágyújtanak, hogy elverjék az éhségüket. A szél elcsendesedett, így

kis tüzet raknak. Jakabak lágyan pengeti bendzsóján és dúdolja a *Good night little darling*-ot... és Kékecskére gondol. Lem hallgatja, és sovány fejével veri az ütemet. Felgyűrte az ingujját, vékony karjai dobverőre emlékeztetnek. Időről időre felnéz, és elragadtatva pillant a hegy felé.

14. FEJEZET

Hát, ami igaz, az igaz, szépnek szép! Senki nem állíthatja az ellenkezőjét. Zöld mezők, piros virágok, kék tavak és elefántcsont színű felhők. Kétséget kizáróan minden pont olyan színű, amilyennek lennie kell.

Jakabak és Lem mélyen belélegzik a jó levegőt. Az út elegáns kacskaringókkal emelkedik, ők pedig minden kanyarnál elgyönyörködnek.

– Nézd csak azokat a havas hegycsúcsokat ott szemben! A bérceket! Azt a kis hegyi patakot! Nézd... – lelkesedik Lem.

– Te meg figyelj oda, hogy hova lépsz! Még a végén megint felborulsz a szekereddel, és nekem semmi kedvem darabonként összekaparni téged a szurdokban, mint tegnap – dohog Jakabak, kevésbé lelkesen.

Meg ahhoz sincs kedve, hogy négykézláb keresgélje a százötven szétszóródott kis fiolát a kövek között. Őszintén szólva, inkább másfelé sétálgatna... Eddig egyetlen szállást sem találtak, és már nagyon éhes. Amikor megállnak, hogy kifújják magukat, hallani, hogy ijesztően korog a gyomra. Lemet kicsit nyugtalanítja a dolog.

– Mit bámulsz rám? Meg akarsz enni, vagy mi? Előre mondom, nagyon rágós a húsom...

Erőfeszítéseikért hamarosan kárpótlást kapnak. Alig érnek át a hegygerincen, széles völgy terül eléjük. A végében egy város házainak palatetői csillámlanak a napsütésben. Lem odamutat:

– Ott van! Két óra múlva megérkezünk!

Jakabak bólint, és lefordítja magának, „Ott van, két nap múlva megérkezünk."

Mielőtt újra útnak indulnak, nekifognak Jakabak előre kitervelt álcázásának. Lem nagy ollócsapkodások közepette rendbe hozza a szakállát, nem kímélve sem a haját, sem a szemébe lógó hosszabb szőröket.

Majd hátrál három métert, és elégedetten bólogatva megjegyzi:

– Tudod, nagyon csinos fiú is lehetnél, ha akarnád!

– Jól van már – duzzog Jakabak, aki szinte teljesen meztelennek érzi magát.

Aztán felvesz egy hosszú fekete kabátot, alaposan kipárnázza a fenekét és a hasát, és egy kerek szemüveget húz az orrára. Végezetül felkötik a bendzsót a szekér aljára. Jakabaknak beleremeg kicsit a szíve, amikor a hangszer eltűnik a szeme elől. Vajon a kezébe foghatja még valaha? Lem észreveszi, és vigasztalni próbálja:

– Ne szomorkodj öregem, meglesz a trombitád! A többi meg tökéletes! A saját édesanyád sem ismerne rád!

– Én ebben egyáltalán nem vagyok annyira biztos, mint te...

– Dehogynem! Tényleg, kérsz egy kortyocskát? Az feldobna! Mintha nem éreznéd jól magad...

Jakabak most az egyszer elfogadja, és tölt néhány cseppet a torkára a lapos üvegből. Húúúúúú! Jól esik ez a kellemes íz a szájpadláson! Olyan bársonyos...

A síkságon széles és remekül kikövezett az út. Lem halad elöl a szekérrel, Jakabak néhány méterrel lemaradva követi. Egy hintó közeledik feléjük, két ló húzza.

Ahogy egy magasságba érnek, a kocsis lelassít. Szétnyílik a függöny az ablakon, fekete vékony sziluett tűnik ki mögüle. Pengeként villózó sárga szempár bukkan elő, majdnem keresztülfúrja Lemet, aki azért annyira nem esik kétségbe:

– Jó napot kisasszonykám! Sétálgatunk?

A nyest „kisasszonyka" mérsékelten értékeli a köszöntést. Arcátlanul méri végig a talpától a feje búbjáig, majd Jakabakra téved a tekintete, akinek megroggyan a térde. Vagy tíz másodperc is eltelik, ami itt persze egy örökkévalóságnak tűnik, aztán a függöny becsukódik. A hintó távolodni kezd. Hú!

– Látod, nem tűnt fel neki semmi! Mondtam én neked, inkognitóban utazol. Nem bízol eléggé a te jó öreg Lem barátodban, csak ennyi a problémád! – henceg vigyorogva Lem.

Leszáll az éj, mire a város széléhez érnek. Már éppen ideje!, gondolja magában az ereje végén járó Jakabak. A gyomra harsányan korog. Az éhsége már-már a félelmét is feledtetni képes. Széles, kövezett út halad a városfal mellett. Találomra követik. Hintók jönnek-mennek sebesen, nem is figyelnek rájuk. Aztán egy hatalmas városkapuval találják szembe magukat. Két nyest őrzi lándzsájukra támaszkodva.

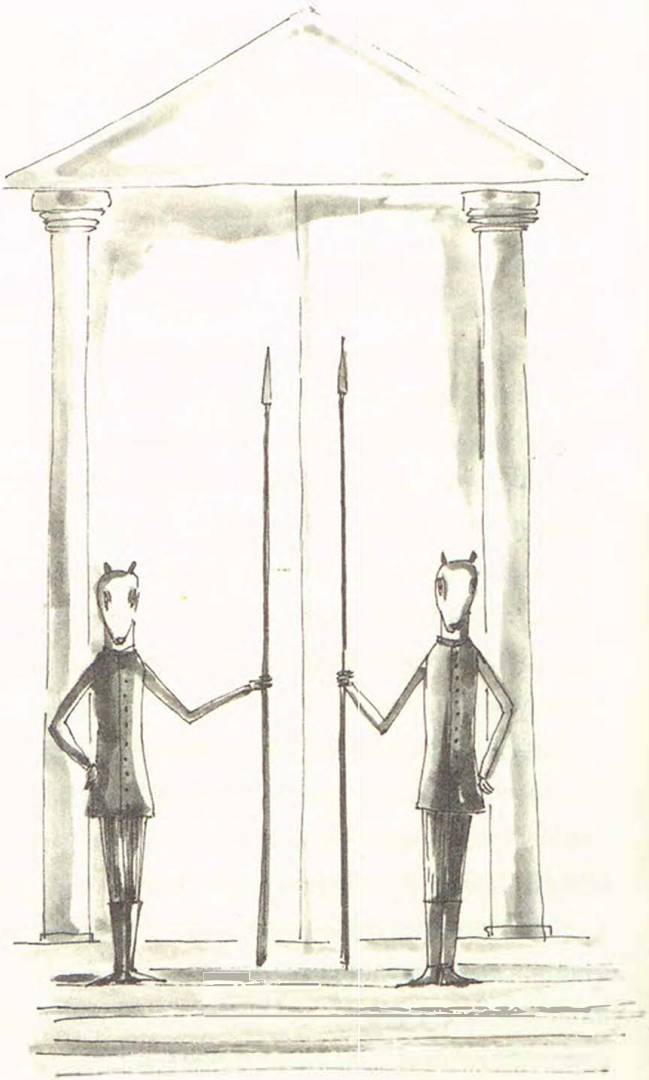

– Uraim?

– Lem professzor! Orvosi körút! – válaszolja rögvest Lem. – Gyomorégés, fogfájás, agykáros...

A baloldali bosszankodva szakítja félbe, és gyorsan átkutatja a szekeret. Aztán állával Jakabak felé int:

– Hát az a kövér?

– Ő az asszisztensem. Most képzem...

Jakabak mosolyogva bólogat, micsoda kivételes szerencse, micsoda ritka kiváltság, hogy Lem professzor oldalán tanulhat.

Beengedik őket, így tovább ballagnak a gázlámpákkal megvilágított szűk utcácskákon. Lem nem tér magához a tisztaságtól.

– Látod ezt, Jakabak! A földről lehetne enni!

Lemnek általában be nem áll a beszélőkéje, de amikor a főtérre érnek, tátva marad a szája. A négy kőhomlokzatot gazdagon díszítették szobrokkal. Fáklyák százai világítják meg az erkélyeket, a méltóságteljes árkádok alatt nyestek sétálgatnak. A tér egyik sarka különleges figyelmet érdemel. Az épületet, amelyhez lenyűgöző lépcső vezet, körülbelül húsz, állig felfegyverzett Griffó őrzi.

– Fogadni mernék, hogy ez a híres Nagymama rezidenciája – suttogja Lem.

– Nem lennék meglepve. Amúgy nézd, a tér közepén ott áll a szobra. Ez egy óriás! – válaszolja Jakabak.

De aztán inkább egy cégér kelti fel az érdeklődését, amit az imént vett észre a tér sarkában. Reménykeltően gőzölgő levesestálat ábrázol. Felülre szép, arany betűkkel a következőt vésték: Unikornis Fogadó.

– Szeretnél enni valamit? Jobban menne a gondolkodás utána – veti fel Lem.

– Nem utasítanám vissza – nyögi Jakabak.

A nyála a cipőjéig csurog.

Odatolják a szekeret, és kettőt koccantanak a kopogtatóval. A nehéz ajtó kinyílik, és felbukkan egy idős nyest, mályvaszínű főpincéri öltözetben.

– Uraim, két teríték?

– Nem, csak ennénk valamit a kollégám és én – válaszolja Lem, aki még soha nem hallotta ezt a szót.

– Értem. Ruhatár? – morogja a nyest.

– Kutyatár? – kérdez vissza Lem, aki ezt a szót sem hallotta ezelőtt.

A végére csak szót értenek, és Lem még a szekerét is beparkolhatja a hátsó udvarba. A mályvaszínű ruhás nyest végül egy nehéz, vörös bársonyfüggöny mögé tessékeli őket:

– Ha lennének kedvesek befáradni...

– Igenis – motyogja... – hát hogyne haladnánk, galambom, persze hogy be, nem is ki...

Belépnek a nagy terembe, ahol a kandallóban óriási lángokkal ég a tűz. Több asztalnál ülnek már Griffók, akik barátságtalanul szemlélik gyűrött nadrágjukat, kopott zakójukat. Halkan beszélgetnek, szipkával cigarettáznak. Egy zongorista halkan muzsikál, hogy ne zavarja a beszélgetéseket. Aztamindenit, barátom, hova keveredtünk!, gondolja Jakabak.

A főpincér egy asztalhoz vezeti őket, és a fenekük alá tolja a széket, mintha nem tudnának egyedül leülni. Ott hagyja őket, majd hamarosan két bőrkötéses étlappal tér vissza, amelyen a híres Unikornis díszeleg.

Lem a tenyerét dörzsöli:

– Kedves barátom, válassz csak, ami jól esik. A vendégem vagy!

Lássuk csak: *Házi leves. Tepsis bárányka. Kacsacomb. Fehérboros nyúlragu*... Megszédülve összenéznek. Már közeledik is egy felszolgáló.

Sikerült választani az uraknak?

– N... nem, még nem... gondolkodunk... minden olyan étvágygerjesztő itt... – motyogja Lem.

A lista borzasztó: *Borjúfej. Vadmalac pörkölt. Marharagu*. Lem hirtelen elsápad.

– Néééézd, Jakabak!

Remegő ujját a következő sorra helyezi: Kakas *Griffó módra*!

Pánikba esnek. Biztos az következik, hogy: *Kecskecomb* vagy akár *Kecskeszelet*, miért is ne?

– Választottak az urak?

Jakabak felpattan, és becsukja az étlapot. Eleget látott. Most ő válaszol, mert Lem nem képes megszólalni...

– Igen, a ház levesét kérjük, és csokis süteményt.

– Ez minden?

– Igen, ez minden. Sörrel, ha van...

Egy perc múlva, épp csak annyi idő elteltével, hogy Jakabak kiürítse a kenyereskosarat, két fiatal nyest közeledik a levessel. Az egyik leteszi a leveses tálat az asztalra, a másik elegánsan felemeli a tetejét, és a következőket mondja:

– *Lencse veloutét*[3] készítettünk *helyi vöröshagymával*.

– Jól van, jól van, nem kell annyit vacakolni, nem a gall herceg vagyok az unokatestvérével – morogja Lem, aki időközben magához tért.

---

[3] Krémes állagú leves. Többnyire levesbetét jár hozzá.

Mindkettőjüknek kimernek egy fél merőkanálnyit, és eltűnnek a konyhában.

Jakabak, a kanalat mellőzve egy hörpintéssel eltünteti a gőzölgő levest, majd megnyalja a szája szélét. Te jó ég, ez aztán isteni! Röptében elkapja az egyik pincérnőt, aki épp a háta mögött halad el, és ujjával köröznikezd üres tányérja fölött.

– Mondja, kérhetnék...

– Ó, nem szolgáltam ki?

– De igen, de... Szóval azt már megettem...

A nő visszajön, és ad neki a levesből még egy merőkanállal. Jakabak kezd dühbe gurulni.

– Nézze kisasszony, nem akarom utasítgatni, de nem lehetne, hogy letegye, és itt hagyja nekem azt a leveses tálat, úgy ahogy van? Két kenyérrel, legyen szíves! Nem azzal a kis gyerekkosárral ott, hanem két rendes parasztkenyérrel, érti, ugye? Lehet három is, ha akad. És ha nem bánja, ne feledje a sörünket is kihozni, jó...?

Nos. Megértette, és Jakabak végre kezdte úgy érezni, hogy nekiláthat vacsorázni. A kenyeret a mellé hez szorítva hatalmas szeleteket vág, és egyenesen a levesestálba mártja, pluff! Majd kihalássza a merőkanállal, és azon nyomban, alig átázva, gőzölögve bekapja.

Nyögdécsel, sóhajtozik, teljesen megfeledkezik a világról maga körül. Egy perccel később az abrosz levessel, nedves kenyérdarabkákkal és nyállal lesz telehímezve. Hapci!, tüsszent tele szájjal, hogy egy második réteg is rákerüljön. És újra: Hapci!

Egy Griffó odafordul az asztalukhoz, és összeszorított szájjal, jegesen a következőt mondja:

– Egészségére, uram...

– Zselnészést. Mintha megfáztam volna itt az országukban – hadarja Jakabak.

Fenékig üríti söröspoharát, majd rendel még egyet. Lem, aki különben nem egy illedelmes valaki, hiába próbálja csitítani:

– Fogd már vissza magad, az ég szerelmére! Felhívjuk magunkra a figyelmet...

De Jakabak rá se hederít. Fel van húzva! Most a zongoristát kezdi piszkálni:

– Hallod ezt? Mindenkit elaltat a szirupos bölcsődalaival. Mindjárt megkérdezem tőle, ismeri-e a *Jackhammer Man Blues*-t, duózhatnánk egyet...

– Jakabak, megtiltom!

Szerencsére a legrosszabbat megússzák, hála a desszerttel érkező pincérnőnek:

– *Csokoládétortát* készítettünk *ribizli öntettel*...

– Jó, jó. Csak tegye le, ne fárassza magát a...

Nyugalomban fogyasztják el a süteményt a maradék sörrel. A terem már félig kiürült.

A szomszédos asztalnál két Griffó szürcsöli desszertborát, fojtott hangon beszélgetnek:

– Gondolod, hogy idén a Koronázási Ünnepségeken lejön a térre?

– Nem tudom... Úgy hírlik, már nem tud járni...

Jakabak hegyezni kezdi a fülét. Lemre kacsint.

– Pszt! Hallgasd csak, mit beszélnek...

És valóban, a beszélgetés izgalmas.

– Igen, ősszel eltörte a térdkalácsát. Nagyot esett. És az ő korában...

– Ó, már máskor is történt hasonló! Helyrejön. Főleg most, hogy elhozták neki a kis pelét. Hallottál róla?

Jakabak egy másodperc alatt kijózanodik. Majdnem leesik a székről. Pié! Kis Piém! Rólad beszélnek! Hol vagy?

– Igen, tudom, összerakták a kis pelelánnyal. Nagymama a saját lakosztályában őrzi őket, legalább is így mondják... Mondjuk, meg is értem, négy évet kellett várni, hogy összehozzák őket, szóval nem akarja elveszíteni... – folytatja a Griffó.

– Pontosan. És nemsokára szaporodni fognak, és lehet újra enni őket.

– Igen. Ahogy a régi szép időkben! Már most megnyalom mind a tíz ujjam!

Felemelik poharukat, és vidáman koccintanak:

– Hát akkor, a Nagymamára!

– Úgy van! És az unokáira!

Kihörpintik boraikat, és a kabátokért küldenek. Mihelyt elhagyják a termet, Lem a még mindig sokkos állapotban lévő Jakabak felé hajol, és huncutul odasúgja:

– Na tessék! Ismétlem, Jakabak, neked az a problémád, hogy nem bízol Lem doktorban.

Néhány másodperccel később köszörülni kezdi a torkát:

– Khh... Jakabak...

– Igen?

– Őőő... mi az a mérdkalács?

– A térdkalács, doktor, az a kerek kis csont, ami a térdben van...

– Ja, igen! Már emlékszem...

15. FEJEZET

Mondanom se kell, hogy aznap este nem jön álom a szemükre. Bársonytapétás szobát kaptak, tele könnyen felboruló bútorokkal: egylábú kerek asztalkák, stílszékek, lábas tükör. A padlót olyan fényesre viaszolták, hogy Jakabak kétszer is hasra vágódik. Szóval, otthonosan érzik magukat, felettébb kényelmesen.

Sokáig álldogálnak a sötétben, a térre nézõ ablaknál. Ha elhúzzák a függönyt, onnan verhetetlen a kilátás Nagymama rezidenciájára. A húsz katona továbbra is õrt áll a kovácsoltvas kerítés elõtt és a palotába

vezető lépcsőnél. Az összes világítást lekapcsolták már, kivéve a legfelső helyiségben lévőt. Jakabak nem tudja róla levenni a tekintetét.

– Fogadok, hogy ott van, abban a szobában. Érzem... Azzal a vén szipirtyóval, aki folyamatosan figyeli. Biztos, hogy álmatlansággal küzd, Lem.

– Bálmatlansággal? Nem hiszem. Szerintem inkább csak nem tud aludni, az a baja.

– Minden bizonnyal... Jaj, esküszöm neked, ha csak magamra hallgatnék, odarohannék és én...

– Persze, Jakabak, rohanj csak ... Végtére is, nincsenek húsznál többen... Én majd innen bíztatlak, jó?

– Gúnyolódj csak.

– Nem gúnyolódom. Csak próbálom megértetni veled, hogy nem erővel fogunk tudni bejutni. Inkább az eszemet kellene kihasználni.

De Jakabakot pont ez aggasztja.

Téved. Másnap reggel Lem vidáman ébred, vigyorog, mint a tejbetök.

– Megvan! Tudom, mit csináljunk!

– Hallhatnánk?

– Nem, azt nem lehet. Gyere, előbb kapjunk be egy jó kis reggelit!

– És aztán?

– Aztán lemegyünk a szekérhez, és odaállítjuk a térre.

– És aztán?

– Aztán majd meglátod...

Jakabak rábólint. Végül is, eddig mindig rájuk mosolygott a szerencse. Sőt, azt is mondhatnánk, Lemnek arcátlan mázlija van. Miért pont most maradna abba?

Csörömpölnek a macskaköveken, csirr-csörr! Nyestek sétálgatnak gondtalanul a napsütésben. Jakabak hiába igyekszik, nem tudja megszokni az undorító fejüket. Megrémisztik az ördögi tekintetükkel. Sokan megvetően néznek rájuk. Mint a hajléktalanokra. De Lem nem hagyja magát.

– Nézd csak, ide fogunk állni, pont középre, a Nagymama szobra alá!

– Szerinted azt itt szabad? – aggodalmaskodik Jakabak.

– Ha nem szabad, majd szólnak. Gyere!

A szekeret a hatalmas bronz Nagymama alá támasztja, lehúzza az üvegcséket takaró védőponyvát, és fütyörészve kipakolja a maradék felszerelést: a pálcáját, a kihajtható asztalkát, a csengettyűjét, a kasszaként szolgáló horpadt, kis dobozt...

– Megmondanád, miben mesterkedsz? – érdeklődik Jakabak.

– Foglalkozz a magad dolgával! Te csak játszd az asszisztenst. Tegyél úgy például, mintha rendezgetnéd a fiolákat, rendben?

Jakabak szót fogad. Eltűnik a szekér mögött, talál egy ceruzát, és úgy tesz, mintha az üvegek nevét egy papírra másolná. Csak azért, hogy elfoglalja magát. Épphogy belekezd, amikor Lem hangja harsan fel a téren:

– Figyelem, figyelem! Hölgyeim és uraim! Lem doktor beszél önökhöz! Bizony, személyesen maga Lem doktor! Ezen a kivételes körúton fiatal asszisztensemmel elhoztam az önök kis városába a nagyvárosi gyógyszeripar legújabb termékeit. Csinglingling (csengettyű)!

Jakabak nagyon fel sem mer nézni, de úgy tűnik neki, mintha lenne néhány érdeklődő. Azt azonban még mindig nem érti, hova akar ez a derék Lem kilyukadni.

– Jöjjenek közelebb! Ebben a mozgó laboratóriumban megtalálják azokat (itt a szekér oldalába vág egyet, bumm!) a gyógyszereket, amelyek megszabadíthatják önöket méltatlanul elszenvedett szenvedéseiktől,

úgy, mint: gyomorégőség, fogfájás, lépleromlás, puffadás... csinglingling (csengettyű)! Használják ki ezt az egyedülálló alkalmat, mert holnap már messze leszek! Az összes fertőzést remekül kezelem: érdes nyelv, talpalati szemölcs, kisagygyulladás, szegyescsontelmozdulás, szervi duzzanatok, szélszorulás... csinglingling (csengettyű)! Jöjjenek közelebb, jöjjenek csak!

Jakabak egy pillanatra kidugja orrát a szekéroldal fölött, épp csak annyira, hogy lássa, Lem rákacsint.

– Jöjjenek, jöjjenek csak! És vágjanak nyugodtan közbe! Fenékszéli hashártyagyulladás! Rohamos gombásodás! Fejbúbhiány! Kalácstörés! Igen, azt mondtam: kalácstörés!

Lem, te lókötő! Mit halandzsázol itt össze-vissza?

– A segédem és én minden betegséget meg tudunk gyógyítani, de a kalácstörés gyógyításában vagyunk a legjobbak!

Jakabak legszívesebben a fejét verné a szekér kerekébe. Ha tudná, befogná a fülét!

– A kalácstörés, hölgyeim és uraim, néha a vádlit érinti, de legtöbbször a térdet! Nézzék, ha például ezen a szobrocskán mutatom...

Nagymama hatalmas szobra! Egy szobrocska! És már mutatja is a pálcájával! Hát ennek aztán tényleg

elment az esze! Másodpercek kérdése, és negyven katona ugrik rájuk, jól megkötözik őket, a végén meg börtönbe is vetik. Persze ez csak a legjobb eshetőség...

Meglepő módon semmi nem történik. Jakabak megkockáztatja, rápillant a tömegre. Egy kiugró állkapcsú őr keveredik a bámészkodók közé, és hallgatja, ahogy Lem doktor hősiesen szövi tovább orvosi előadását:

– Az izmócsingszalag csontikus felépítése a térdzsemlében különösképpen az idős személyeknél...

Az őr közelebb megy, és utálatos pofájával félbeszakítja:

– Milyen gyógyszert árul?

Lem tetteti a hülyét.

– A szegyescsontelmozdulásra?

– Nem, arra, amit azután mondott.

– Ja, a térdzsemle törésre?

– Térdkalácsot akart mondani, igaz?

– Ja, igen, a térdkalács. Mi, tudósok néha zsemlét mondunk, a görög rostulikem... kifejezés miatt, ami azt jelenti... térdcsont. Rostu: csont és likem: térd... Önnek lenne szüksége rá, fiatalember?

Jakabak homlokán két hatalmas izzadtságcsepp gördül végig. Lem! Lem! Ki fog itt bennünket meglátó-

gatni a börtönben? Lesznek ott pókok? Kapunk majd eleget enni a Griffóktól?

Az őr türelmetlenkedni kezd

– Melyik üveg való a térdkalácsra?

– De uram, hisz az nem is üveg! Az egy köpölyöző!

Lem! Ne! Fejezd már be! Könyörögve kérlek! Különben néha bejönnek majd a cellánkba, hogy letépkedjék a lábkörmeinket! Naponta egyet! Képesek rá! Hagyd már abba!

Az őr tanácstalannak tűnik.

– Köpölyöző? A térdkalács gyógyítására?

Lehet erre a Lemre bármit mondani: hogy az agya olyan, mint a nagylyukú sajt, hogy dilinyós, hogy egy korttyal többet szokott inni a kelleténél, igen, elismerem. De korán kellene felkelni ahhoz, hogy nála arcátlanabb fickót találjon az ember. Képes itt, jó száz közönyös, kimért nyest előtt rögtönözni egy döbbenetes tudományos előadást.

– Hát persze, hogy a köpölyöző a legjobb! Magától értetődik! Most nem mennék bele a tudományos részletekbe, hölgyeim és uraim, de jó, ha tudják, hogy a köpölyöző az állkapocs bélsárürítésére is alkalmas füstölgő hatása révén...

Itt pálcájával mutogatni kezdi a bronzszobron az említett részeket. Jakabak már-már ájuldozik.

– ... és ez által, hölgyeim és uraim, ezt még egy hatéves gyerek is képes felfogni, az agykéreg feltekeredését okozza. A tekeredéses reakció hatására a térdkalács mintegy rugóként felpattan...

Jakabak egy ideje már a döbbenettől aléltan fekszik a szekér mögött. Akkor tér magához, amikor Lem már a lelkes összegzésnél tart:

– ...és a páciens fiatal nyulat megszégyenítő ugrálásra lesz majd képes, miközben azt kiabálja: „Köszönöm, Lem doktor! Éljen Lem doktor!" Én most a magam részéről be is fejezem, és asszisztensem gondjaira bízom önöket. Csak mondják meg, milyen betegségük van, ő pedig kiméri a megfelelő orvosságot rá! Kérem, ne tülekedjenek! Köszönöm!

Hát tülekedés éppen nincs, viszont nyomasztóan hosszú csend áll be, aminek az őr agresszív ugatása vet véget.

– Na, most már aztán elég a süket dumából! Tűnjetek innen!

Jakabak óvatosan feláll, és hálát ad az égnek, a nyestek szétszélednek. Talán ők is megúszák a dutyit, és nagyobb baj nélkül távozhatnak... Hacsak nem akarnak rátenni még egy lapáttal...

– Gyorsan, Lem! Csomagoljunk és pucoljunk!

– Hát jó, én sem látom, hogy .. – válaszolja szomorúan a doktor.

– Mit gondoltál? Hogy majd azonnal a Nagymamához visznek? Halálra rémítettél!

Már majdnem végeztek a cókmókjaik összeszedésével, amikor látják, hogy az őr, aki elzavarta őket, jön visszafelé. Most nem ugat. Épp ellenkezőleg, a lehető legdiszkrétebben szól hozzájuk:

– Ne mozduljanak innen, mindjárt visszajövök...

– Tűnjenek... ne mozduljanak, na... ez se tudja, mit akar! – zúgolódik Jakabak.

Látják, ahogy a palota felé megy, áthalad a kollégái között, belép a kerítésen túlra, majd felszalad a lépcsőn, és eltűnik. Az idő telik.

– Mit csináljunk? Játsszunk ugróiskolát a macskakövön? – viccelődik Lem.

Egy jó félóra múlva újra megjelenik a fafejű őr. Átlopakodik a téren, ügyelve, hogy ne vegyék észre, és odasúgja Lemnek:

– Legyen az épület hátulsó oldalán ma este tízkor! Ott talál egy kis tölgyfa ajtót. Kopogjon azon hármat! Kinyitom és elvezetem magát... egy bizonyos személyhez...

– Rendben, mindenképp ott leszek az asszisztensemmel – válaszolja Lem.

– Nem. Egyedül.

És sarkon fordul. A másik kettő nehezen türtőzteti magát. Lem konkrétan ujjongani kezd. Ha Jakabak

nem csitítaná, foxtrottot járna a macskakövön jupppiii kurjongatásokkal!

– Egy bizonyos személyhez! – kuncog, miközben előrefeszített állal az őrt utánozza – Egy bizonyos személyhez! A maflája azt hiszi, hogy majd meglepődöm a „bizonyos személy"-en! De én sem most jöttem ám le a falvédőről!

Lem már el is képzeli: gazdag, kitüntetik, megjutalmazzák. Hogy ki? Hát, maga az örök hálára kötelezett Nagymama! Látod, barátom! Látod, micsoda siker!

– Nyughass már, Lem! És az ég szerelmére, halkabban egy kicsit...

Hiába is dorgálja, Jakabaknak be kell ismernie, hogy Lem egyre inkább elképeszti... A gond csak az, hogy egyedül kell bemennie köpölyözni és végrehajtani az akciót.

A nap hátralévő részében *az Unikornis Fogadó*ban maradnak, és erősen törik a fejüket. Csak úgy füstölög az agyuk.

– Jó, akkor foglaljuk össze! Tíz órakor megjelensz az ajtónál a nagy orvosi táskáddal. Az őr bevezet Nagymamához. Megjegyzed melyik folyosón, melyik lépcsőn mész... különben visszafelé el fogsz tévedni – mondja Jakabak legalább másodszorra.

– Jakabak, te hülyének nézel engem?

– Amikor a Nagymama lakosztályához érsz, parancsot adsz, hogy hagyjanak magatokra, amíg megvizsgálod. A hálószobájában, ha lehetséges.

– Jó... Majd azt mondom, hogy nagyon kell koncentrálnom...

– Így van. Aztán rárakod a köpölyöket.

– Igen... Nem gondolod, hogy gyakorolnom kellene rajtad egy kicsit, mielőtt odamegyek?

– Felesleges, Lem! Már vagy ötvenszer kipróbáltad rajtam dél óta! Tele van a hátam szívásnyomokkal. Most már tökéletesen megy. Majdnem mintha igazi doktor lennél!

– Ha te mondod...

– Akkor folytassuk! Miközben a Nagymama a hasán fekszik, te gyorsan megkeresed a kis Piét és a pelelányt. Mihelyt megtaláltad, eldugod őket a táska aljára.

– És betakarom, hogy jól elrejtsem őket.

– Így van, Lem. Aztán azt mondod a Nagymamának, hogy most az a legfontosabb, hogy ne mozogjon, és sutty! Iszkolsz.

– És mi van, ha találkozom az őrökkel?

– Akkor azt mondod, hogy egy műszert a kocsiban felejtettél, és hogy jössz vissza rögvest. Tiltsd meg ne-

kik, hogy bemenjenek a Nagymamához! Aztán visszajössz ugyanazon az úton, ahol bementél, én pedig itt várlak az *Unikornis*ban.

Lem rázza a fejét, aztán tenyerét erőteljesen dörzsölni kezdi.

– Hibátlan terv! Nem tudom, hogy ronthatnám el.

Tíz óra előtt tíz perccel lemennek a fogadó recepciójára, és bejelentik a szolgálatban lévő nyestnek távozásukat. Igen, remekül érezték magukat. Igen, visszatérnek, mihelyt alkalmuk lesz. De amikor megkapják a számlát, Jakabaknak eltorzul az arca, legutóbbi hat koncertjük teljes árbevétele bánja!

A hátsó udvarban különválnak, Jakabak itt fogja bevárni barátját a szekér mellett.

– Nem mozdulok innen, Lem! Na, most pedig menj, és... köszönöm.

Lem alaposan meghúzza a laposüveget, megtörli a száját, és vállára veszi nagy orvosi táskáját.

– Én köszönöm neked. Mióta együtt vagyunk, nagyon jól szórakozom!

– Bátorság, Lem, remélem, sikerrel jársz!

– Ne aggódj, barátom. Hozom a kicsiket!

Jakabak elkíséri a kapualjig, nézi, ahogy áthalad a téren, megkerüli a palotát, és eltűnik a fordulóban.

16. FEJEZET

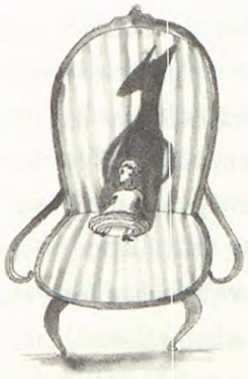

Kezdődik a várakozás. Jakabak a szekér kerekének támaszkodva ül, dühös magára: amióta a Griffóknál vannak, állandóan lemarad. Lemnek támadnak jó ötletei, Lem vállalja a kockázatot, lehet, hogy Lemet fogják kibelezni. Nem szabadott volna egyedül csatába bocsátania.

Tizenegyet üt a palota toronyórája. Már nem bírja tovább. Feláll, behúzódik a kapualjba, onnan lesi a doktor visszatértét. Néhány kései járókelő lépte visszhangzik a kihalt tér kövein. A rácsok előtt és a lép-

csőn továbbra is húsz katona áll őrt, megingathatatlanul. Ugyanabban az ablakban ég a villany, mint az előző nap, a tető alattiban. Ott vagy fenn, Lem? Hogy haladsz? Megtaláltad a kis Piét?

Jakabak cigarettát sodor, egyik lábáról a másikra áll, visszaül a kerék tövébe, újra feláll... Hirtelen kialszik odafenn a fény. Vége a konzultációnak! Lem visszatér!

De Lem nem tér vissza. Éjfélt üt az óra. Mi a fenét csinálsz, az ég szerelmére! Miért nem jössz vissza? Jakabak halálosan ideges. Már majdnem hajnali egy óra van, amikor megtörténik, amire legkevésbé számított: a hatalmas ajtó két szárnya tágra nyílik. Sovány alak lépdel lefelé a lépcsőn, elvonul a csodálkozó katonák előtt, és megindul a tér felé. Lem! De ó, borzalom, nem arra indul, amerre kellene. Mintha kicsit részeg lenne, ott kóválygog az üres téren. Jakabak messziről integet neki: Erre! Erre! Lem végül észreveszi, odatrappol hozzá, és a karjaiba omlik:

– Ó, Jakabak, azt hiszem nagyon nagy butaságot csináltam.

– Nem sikerült, mi?

– Azt hiszem, nem. Vigyél valami biztosabb helyre, mindjárt megmagyarázom.

Lekuporodnak az *Unikornis* hátsó udvarának egy sötét sarkába. Lem még mindig reszket a felindulástól. Jakabak nyugtatgatja.

– Csak nyugalom, van időnk, öregem, nyugi... Fújd ki magad!

Pár perc múlva Lem sokkal jobban van. Nagy levegőt vesz, és mesélni kezd:

– Az elején minden jól alakult. Pont úgy, ahogy elterveztük. Hármat kopogok az ajtón, és az erős állkapcsos őr beenged, lépcsőkön megyünk fel, lépcsőkön megyünk le, folyosókon haladunk, konyhákon megyünk át... Igazi kacskaringós labirintus! Próbálom megjegyezni, de a végén összezavarodok, annál is inkább, hogy amaz meg végeérhetetlenül sorolja az utasításait a „bizonyos személlyel" kapcsolatban: hogy hívjam Őfelségének, meg egyes szám harmadik személyben beszéljek hozzá, és ne hozzam szóba a méretét... Szóval három perc múlva már el is tájolódtam. Sebaj, gondoltam, majd kivezettetem magam visszafelé. Aztán megérkeztünk a palota szobáihoz, ahol aztán érdemes egy kört tenni, nekem elhiheted: olyan széles márványlépcsők, hogy négy elefánt elférne egymás mellett, háromszáz kilós csillárok, olyan szőnyegek, hogy nem hiszed el... És minden falon tucatjával

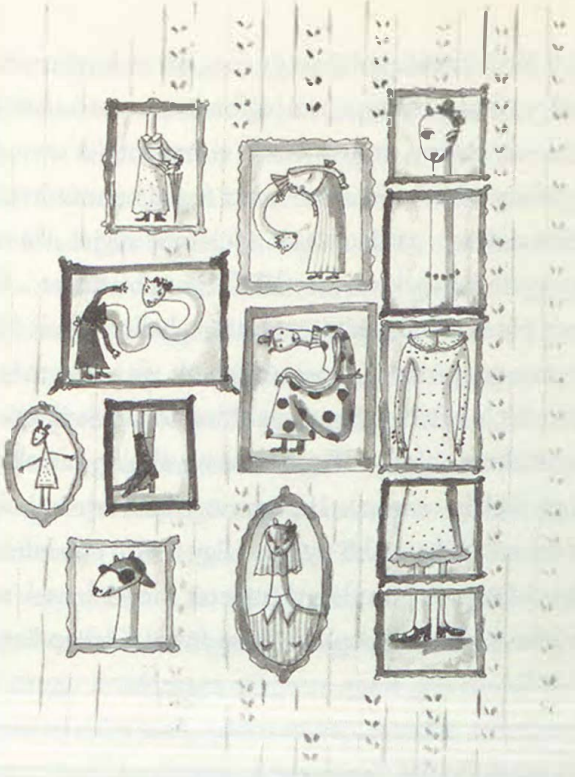

Nagymama hatalmas arcképei! Amikor megláttam őket, rögtön megértettem, miért nem szabad megjegyzést tenni a méretére. Olyan érzése van az embernek, mintha a festő alig tudta volna beszuszakolni a képkeretbe. Mindenütt kilóg. Mint egy hatalmas zsiráf, vagy inkább olyan fajta, amit segítségül hívnak, amikor a gerendáról le kell akasztani a kolbászt, érted?

Nos, aztán pedig az őr meg én megérkezünk a hölgy lakosztályához, ami legfölül van a tető alatt. Igazad volt, a fény, amit láttunk, onnan jött. A szemétől az álláig sebhelyekkel teli nyest fogad bennünket. Mielőtt otthagy, a tökkelütött a fülembe súgja: „Ha nem gyógyítod meg, kivéreztetlek!" Kösz a bíztatást... Belépek. Na és akkor, apám, azt hittem, hallucinálok. Nagymama egy pirinyó karosszékben ült, de a lába még így sem ért le a földre. Egy törpe! Mondom neked, egy törpe! Akkora, mint az alkarom, ha egyáltalán van akkora. Szöcskelábai vannak. Háromszög alakú feje imbolyog a drótnál vékonyabb nyakán. Egy Griffó épp lefekvéshez készíti, és minden tiszteletet megérdemel, mert a manó fújtat és köpköd. Igazi fúria! Körbepillantok, hát látom ám, hogy az egész személyzet agyon van karmolva, sebezve, összevarrva... Az ajtóban maradok, és gondolhatod, hogy meg se moccanok. Egy szolgálónő odamegy a Nagymamához: „Lem doktor megérkezett, Őfelsége. Óhajt találkozni vele?" És már ott is van, sríií! Úgy beleszánt az arcába, hogy csuda! Négy szép vörös csík, csak úgy csöpög belőle a vér. A szegény nyest azonnal kijavítja magát: „Őfelsége óhajt találkozni vele?" Na, gondoltam, Lem, kiskomám, el ne feledd az egyes szám harmadik személyt! Vagy inkább,

mivel ragozásból nem vagy valami zseniális, ne kockáztass, azt harapd el a végét! Ekkor Nagymama rám szegezi a tekintetét, és akkor, hogy is mondjam csak?, olyan érzésem támad, mintha beeresztettek volna egy viperahadat az ingem alá, vagy inkább, mintha sósavval locsoltak volna le. Szerintem ez a teremtmény egy vöröshangya és egy skorpió keresztezéséből származik. Jó, szóval azt mondják, hogy a kezelésre a szobájában kerül sor. Ez legalább jó, pont így akartam... Párba állnak, hogy a foteljében vigyék az ágyhoz. Várakozom egy keveset, aztán egy nyest int, hogy mehetek, a páciensem készen van és vár. Te is tudod, Jakabak, nem vagyok betoji, de reszkettem, mint a nyárfalevél, ahogy benyitottam. Egyedül ül egy hatalmas szobában, párnáknak dõlve, egy nála húszszor nagyobb ágyban. Meredten néz rám csipkés hálósipkája alól, és nagyon ijesztõ. Reszketõ lábakkal közelítek felé, és megpróbálom a harmadik személyt: „Õfelsége szeretnénk hasra feküdni"? Lehet, hogy jól sikerült, mert nem gurult be. Csakhogy meg se moccant. Ekkor remek ötletem támadt, és felé nyújtottam a lapos üvegemet: „Egy kis szíverõsítõt, Fenségességes?" Beleszagol, iszik egy kortyot, két kortyot, és aztán tudod, hogy mit csinál, Jakabak? Legurítja nekem az egész üveget! Fenékig! Azon

gondolkodom, mi következik: lángot okád vagy felrobban? Se egyik, se másik: elereszt egy finom kis böffentést, ööö! és hasra fekszik. Kigombolom a hálóingét. Ó, a rusnya állat! Csontsovány háta mintha pikkelyekkel lenne teli, bordái halszálkákra hasonlítanak. Hogy fogom így megköpölyözni? Sehol nincs hely. Csak a kis patkányfeneke marad... Megégetem a vattát, és rányomom a köpölyözőt a fenekére: plutty! Épphogy sikerül! „Ne mozogjon... vagyis ne mozogjon Őfelsége!" mondom neki, de addigra már alszik. A teám jól kiütötte. Na jó, minden megy, mint a karikacsapás, most akkor folytassuk... És akkor...

Lem elhallgat. Lehajtja a fejét, és nagyot sóhajt.

– Mi történt akkor Lem? Folytasd!

– Az történt, hogy hirtelen elfelejtettem, miért is vagyok ott... Ennyi. Az asztmáziám, tudod...

– Az amnéziád.

– Igen...

Könnyei csorognak az arcán. Jakabak még soha nem látta ennyire szomorúnak.

– Semmi baj Lem, ne sírj...

– Emlékeztem, hogy a köpölyözés csak ürügy, és hogy valami másért kellett odamennem. Valamiért, ami nagyon fontos neked, Jakabak, és hogy megígér-

tem neked... De mit? Jó szagú kacsacsőr! Mit? Tudod, az emlékezet olyan, mint egy leomló fal... Csak por marad utána. Kutathatsz, amennyit csak akarsz, nem érsz vele semmit.

– Nézz rám, Lem, nincsen semmi baj.

– Pedig végigkutattam a szobát, hátha találnék valami jelet, és leesne a tantusz, de semmi. Csak az űr a kobakomban. És most, ahogy elmesélem neked, még mindig nem jövök rá, mi dolgom is volt ott...

– Azért mentél, hogy kiszabadíts egy kis pelét, akit Piének hívnak, és egy pelelányt is. Most már így emlékszel?

Lem megrázza a fejét. Semmire nem emlékszik.

– Ne is törődj vele. Majd elmesélem újra az elejétől. Olyan, mintha lenne egy lyukas zsebed, és elvesztetted volna az összes pénzed. Én majd bevarrom a lyukat, teszek bele újra pénzt, jó lesz így? Na, mosolyogj már!

Lem úgy ahogy elmosolyodik. Jakabak ugyanúgy másodszor is elmeséli neki Gréta gólyát, Stanley levelét, a kis Piét a zoknijában, a nyesteket, a köcsög éjszakát, mindent... Lem figyelmesen végighallgatja, aztán szipog, és azt dünnyögi:

– ... meg kell keresni a kicsikédet... És a kislányt is.

Egy pillanatra elhallgatnak, amíg a fogadó vendégei áthaladnak a hátsó udvaron, aztán Jakabak halkan folytatja:

– Egyébként miért a nagykapun jöttél ki?

– Az őr nélkül indultam vissza, és eltévedtem. Ahogy kerengtem a palotában, végül a főbejáratnál találtam magam. Kinyitottam az ajtót, és kiengedtek. Csak azokat állítják meg, akik befelé mennek, azokat nem, akik kifelé...

– Értem. És az utolsó kérdésem, Lem. Amikor az imént összeszedtelek, azt mondtad, valami butaságot csináltál. Mi az?

Lem habozik.

– Mi volt az, Lem?

– Hát... szóval az úgy volt, hogy amikor távoztam a Nagymama szobájából, és fogtam a nagy orvosi táskámat... ahogy megláttam, mintha megvilágosodtam volna, és eszembe jutott, hogy ahhoz, hogy véghezvigyem a küldetésem, az kell, hogy beletegyek valamit. Úgy van: valamit el kell rejtenem a táskában, a takaró alá! valamit vagy az is lehet... hogy valakit...

– Lem, megőrjítesz... Mit csináltál?

– Hát... szóval... „valakikből" nem volt valami nagy választék a szobában, kivéve...

Jakabakot az ájulás környékezi. Legszívesebben üvöltene.

– Lem! A szarvamra! Csak nem azt akarod mondani, hogy...

Lem bánatosan bólint. Jakabak dadogni kezd:

– A t-tás-táskában?

Lem bólint.

– Átjöttél a húsz őr között... a táskádban... vele?

Lem bólint. A táska a térdén fekszik, amióta visszajött, már több mint egy órája.

Jakabak meg sem mer szólalni, meg sem mer mozdulni. A hangja elváltozik, mintha egy egér cincogna:

– Lem, tényleg azt akarod mondani... hogy a táskában... ami a térdeden van... ott van a...

Lem bólint, majd hozzáteszi:

– Ne is foglalkozz vele! Részeg, mint a csacsi.

17. FEJEZET

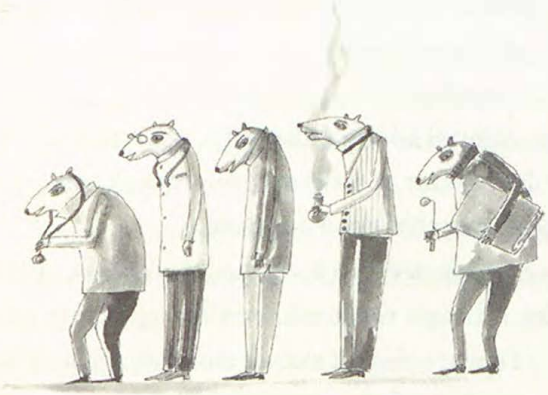

Havazgat. Hogy elkerüljék a főteret, Jakabak és Lem a kihalt utcácskákon indulnak el. Vastag kőfalak mentén lopakodnak, mint az árnyék.

– Amúgy biztos nem akarod megnézni, mielőtt visszaviszem?

– Nem!

– Nem értelek, Jakabak! Évente egyszer jelenik meg a téren, egy kezemen meg tudom számolni, hány külföldi láthatta egyáltalán. Most itt van a táskámban, és te nem akarod kihasználni a lehetőséget?

– Hagyj már békén ezzel! Nem akarom látni!

Végül odaérnek az épület hátulján lévő tölgyfa-ajtóhoz.

– Ha zárva van, nekünk annyi... – morogja Jakabak.

Nem először kerül pácba életében, de a mostani a csúcs. Ajtócska, könyörgöm, nyílj ki ... Na, csak néhány centire, csak annyira, hogy ez a két idétlen, akik elkövettek egy szarvashibát, helyrehozhassák... Persze eldughatták volna Nagymamát az *Unikornis* hátsó udvarába is, és elhúzhatták volna a csíkot szélsebesen a városból. Csakhogy akkor Nagymama, mihelyt felébred, kiadná a riasztást, és kétszáz rohadék kezdené üldözni őket. Nincs más választásuk: vissza kell vinni! Meg aztán, hogyan is hagyhatnák Piét ennek az őrültnek a karmai között? Hogyan is hagyhatnák itt pont most, amikor már annyira remélték, hogy visszaszerzik?

– Visszamegyek! És most a kicsikkel jövök vissza! A tarajomra esküszöm! – mondja Lem dühösen.

A főbejáratról lemondtak. Lemnek sikerült ugyan kijönnie, de beengedni nem fogják. A hátsó ajtó az egyetlen esélyük. Jakabak lemegy néhány lépcsőfokot, ráteszi a kezét a kilincsre... Kicsi ajtó, nyílj ki, kérlek...

Nem nyílik ki. Kutyaszorító helyzet.

Jakabak két ököllel dörömböl a kapun, bumm, bumm!

– Nyissák ki! Van ott valaki?

– Ne erőlködj! Elbaltáztuk. Hacsak nem... – szuszogja Lem.

– Hacsak nem... – nyögi Jakabak.

– Van még egy esélyünk... Arcátlannak kell lenni, már csak ez maradt!

– Arcátlannak?

– Igen. Ha nem tudunk elbújni, akkor mutassuk meg magunkat!

– Hogy érted?

– Majd meglátod. Bízol még egy picit Lem doktorban? Akkor gyere utánam!

És már meg is indul nagy léptekkel, Jakabak pedig a nyomába szegül. Megkerülik a palotát, kiérnek a főtérre, és egyenesen a katonák felé veszik az irányt.

– Lem! Mit csinálsz? Elk...

Késő. Már a rácsnál van, az oroszlán barlangjában.

– Uraim? – szólítja meg egy Griffó, akinek lándzsa van a kezében.

– Jó estét újra! Lem professzor vagyok... Visszahoztam Nagymamát.

– Hogy mondja?

– Visszahoztam Nagymamát. Az előbb kivittem a táskámban, emlékszik? Most meg visszahozom...

A Griffó kaján mosollyal a kollégája felé fordul. Végtére is hosszúak az őrségben töltött éjszakák. Lehet egy kicsit szórakozni is.

– Szóval visszahozta Nagymamát a táskájában. Hát ez nagyszerű. Hé, fiúk, tudjátok, mi van Kakas úr és a duci, nagyszarvú barátja táskájában? Megismételnék egy kicsit hangosabban, hogy mindenki hallja?

– Nagymama! Itt van Nagymama a táskámban! – válaszolja Lem hangosan.

A siker azonnali: a lépcsőn sorfalt álló húsz nyestőr röhögni kezd. Hétrét görnyednek, annyira fáj. Meg nyilván nincsenek is hozzászokva.

Lem váltig erősködik:

– Mondom, hogy itt van a táskámban! Azt akarják, hogy tüdőbegyulladást kapjon itt a hidegben? Azonnal hozzák ide a főnöküket!

Erre hisztériába fordul a dolog. Alig kapnak levegőt, a hasukat fogják a nevetéstől.

– Na, elég volt! Itt én vagyok a főnök. Hordd el magad, te tetves! – türelmetlenkedik végül a Griffó.

Lem kezd begurulni.

Tényleg bedühödik, leteszi a földre a táskát, két kézzel beletúr, és kihalássza a hálósipkás, hálóinges Nagymamát. Felemeli, kinyújtott karral maga elé tartja, és üvölteni kezd:

– És ez? Ez mi? Egy adag hurka?

Pillanatok alatt rémisztő csend váltja fel a nevetést. A hópelyhek hullását is hallani. A húsz katona kővé dermed, a Griffó-főnöknek az állkapcsa is kiakad.

Jakabak, gondolja magában Jakabak, ha megúszod élve ezt a kalandot, és majd elmeséled az ükunokagidáidnak, amit itt láttál, egy percig se gondold, hogy hinni fognak neked! Képzeld csak el: igen, gyerekek, Lem

kakas kinyújtott kezében tartotta a Griffókirálynőt, a Nyestek Császárnéját, a Kegyetlent, azt, akit csak egyszer láthattak egy évben... és mindez az ő fővárosukban, a főtéren történt egy éjszaka. „És ez, ez egy adag hurka?" – kiabálta. Én mögötte álltam kövérnek álcázva, kerek szemüveggel... „Persze, persze, nagypapa... elhisszük... elhisszük..."

Közben Jakabaknak elege lesz a semmittevésből. Nem tud tovább elbújni és hallgatni. A végén még szétrobban! Ráadásul, még mindig nem tudja, merre fog fordulni a szekér rúdja: a győzelem vagy a dutyi felé... És hát nem igazán értékelte a „duci nagyszarvú barát" jelzőt sem. Úgyhogy most ő lép előre, és dühöngve belekezd:

– Idehallgassanak uraim... vagyis hölgyeim... vagy mik maguk! Lem professzor kivételesen hajlandó volt Őfelségét saját szekerében alávetni egy lépesfeneszkópia...ööö...tükrözésnek! A beavatkozás tökéletesen sikerült. Most pedig engedjenek be! Érthető? Ha Őfelsége megtudja, hogy visszatartottak, esküszöm, hogy letépi a fülüket!

Falfehér a dühtől. Lem csodálattal vegyes döbbenettel pillant felé: Bravó, barátom! Jakabak rögtönzött kiselőadása megteszi a hatását. A Griffó-főnök látha-

tóan összeomlik. Még egy picit habozik, aztán hátrafordul és hangosan odaveti:

– Engedjétek el őket!

Na! Végre! Jakabak és Lem átvágnak a katonákon, akik kigúvadt szemekkel utat engednek nekik.

A Griffó-főnök követi őket. Kinyitják az ajtókat, és diadalittasan lépnek be a hatalmas, kihalt előtérbe. Vége a meghunyászkodásnak, meg a titkolózásnak.

– Holá! Van itthon valaki? – szájaskodik Lem.

Rémült szolgák rohannak elő.

– Vezessenek Őfensége lakosztályába. Visszahelyezzük az ágyába – parancsol rájuk Jakabak.

A palota néhány perc alatt valóságos méhkassá változik. Nyestek rohannak be minden ajtón, hihetetlen hírrel riasztották őket: Nagymama egy ordítozó kakas mellére simulva érkezik a palota termein keresztül, és ráadásul Őfelsége... alszik! Ó, igen, alszik: Lem a bal karján tartja, mint egy kisbabát. Üdvözülten mosolyog. Még majdhogynem az ujját is szopja.

– Húzódjanak félre! Engedjék Lem doktort és az asszisztensét! – kiabálja a Griffó-főnök a folyosókon és a lépcsőkön..

Így jutnak el Nagymama hatalmas hálószobájáig.

Mihelyt megérkeznek, Lem az ágyra fekteti, betakarja, megigazgatja, és odaszól a nyesteknek:

– Nyugodjanak meg! Őfelségén egyszerű hólyagdoenszkópiát alkalmaztam. Állapota kielégítő, megfigyelés alatt tartjuk. Most pedig menjenek lefeküdni!

Mivel egy mukkot sem értenek, szó nélkül engedelmeskednek.

Visszatér a nyugalom. Egyedül maradnak a szoba félhomályában. Egy félig leégett gyertya pislákol az éjjeli szekrényen. Nagymama alszik.

– Te maradj itt mellette, a biztonság kedvéért, én átkutatom a helyiséget – suttogja Jakabak.

– Rendben. Vidd a gyertyát!

Jakabak kutatni kezd a fiókos szekrényekben, felemeli a terítőket, lepedőket. Hol vagy, kisöregem? Hova dugtak el? Kinyitja a ládákat, a fiókokat, megtapogatja a függönyök bélését. Hiába. Éppen egy fotelre próbál felmászni, hogy felérjen a szekrény tetejéig, amikor Lem ideges hangját hallja:

– Jakabak! Gyere gyooorsan! Ébredezik.

– Biztos?

– Igen! Siess!

Kapkodva visszaszalad az ágyhoz, és odatartja a gyertyát.

Valóban, Nagymama kezd magához térni.

– Jajj... mit tegyünk? – nyögi Jakabak.

– Nem tudom... Mi lenne, ha leütnénk?

– Jó. Mivel?

Lázasan keresni kezdenek valami olyan tárgyat, ami elég nehéz ahhoz, hogy szétlapítsák vele Őfelsége ocsmány kígyófejét. De túl késő, mert hirtelen kinyitja az egyik szemét, és még nagyon gyenge, rekedt hangon, nyáladzva megszólal:

– Lem professzor?

Továbbra is idétlenül mosolyog. Nem úgy néz ki, mint aki azonnal fel akarná őket trancsírozni...

– Őőő... igen, Asszonyom, Őfensége, szolgálatára...

Kinyitja a másik szemét is.

– Ki ez a személy?

– Ő Jakabak úr, az asszisztensem.

– Üdvözlöm, Jakabak úr.

Túl érthetően beszél. Túlságosan is udvarias. Nem tudják mire vélni. Most akkor tombolni kezd majd, mint egy macska, akinek ráléptek a farkára, és agyonkarmolja az arcukat? Vagy a nyakuknak ugrik és elmetszi a gégéjüket? Egyiket sem. Csak jólesően sóhajt egyet, és csonttá aszott kezével finoman ütögetni kezdi az ágy szélét.

– Jöjjön közelebb, Professzor úr! És üljön ide... ide mellém...

Lem lassan közelebb lép, és félfenékkel a lepedőre ereszkedik. Inkább menne az aligátorokkal teli árokba.

– Mondja, Professzor, mi volt a beceneve gyerekkorában?

– Mi?

– A becenevét szeretném tudni! Biztosan van!

Csöpög a nyájasságtól és a kedvességtől.

– Na, mondja már...

– Adolfínó... – hebegi Lem, és a taraja búbjáig vörösödik.

Jakabak ugyan nagyon fél, de most majdnem elröhögi magát. Adolfínó! Hát ez elbűvölő! Lem, te kis titkolózó, mi a csuda!

– Jajj de szép! Adolfínó...– ismétli gyengéden Nagymama. – Megengedné, hogy ezentúl így szólítsam?

– Ahogy Őfensége gondolja – válaszol Lem kínok kínját szenvedve a kérésre.

Ezek után Nagymama az ágy fejénél lógó kötél felé nyújtja vékony karját. Meghúzza, mire egy szolgáló azonnal bekukkant az ajtón:

– Csengetett, Őfelsége?

– Igen, kicsim, csengettem... Világítást kérek, és azonnal hívják ide az összes orvosomat. Egy se hiányozzon!

Jakabak és Lem kérdőn néznek egymásra. Miben sántikál az öreglány? Valószínűleg a legrosszabban. Kockáztatni kellene, kiugrani az ablakon, fittyet hányni a kéz és lábtörésre, és elmenekülni az éjszakába.

Az első orvos félénken nyit be, majd követi egy második is. Nagymama a párnáinak dől. Jelez nekik, jöjjenek, jöjjenek kedveskéim... Aztán apránként átváltozik. Eltűnik a mosoly, felejtődik a kedvesség. Mint a víz, ami először sustorog, majd forrni kezd. Kereszti a karmait, légzése felgyorsul, szinte gőzölög az orrlyuka. Már tizenkét orvos jött be, de még mindig jönnek. Jakabak számolja őket: tizenöt, tizennyolc... huszonhét! Huszonhét orvosa van! A szolgáló behajtja az ajtót az utolsó után. Az elviselhetetlen csendben Nagymama lassan felül az ágyban. Aztán hirtelen őrült üvöltésbe kezd:

– Tehetetlen hólyagok! Senkiházik!

Vérben forgó szemekkel elképesztő káromkodáshegyet zúdít a halálra rémült nyestekre. Szerencsétlenek a falhoz lapulnak, hogy elkerüljék az ostorként suhogva érkező karmolásokat.

– Évek óta nem aludtam! Évszázadok óta! És mit csináltatok? Undorító gyógyszerekkel, teljesen hatástalan, ihatatlan szirupokkal tömtetek! Hashajtót töltöttetek belém, kivéreztettetek, megmérgeztetek... és miért? A nagy semmiért!

Magán kívül hadonászik az ágyán. Hálóinge libeg a levegőben, sovány lába, felpüffedt térde kivillan.

– Lem professzor néhány másodperc alatt felismerte a bajomat, és megfelelő gyógyszert adott. Először aludtam százezer éjszaka után, értitek? A-ludtam! Mostantól ő az egyetlen orvosom, Jakabak úr asszisztenciájával. Ti pedig ki vagytok rúgva! Tűnjetek a szemem elől, és takarodjatok az országból is! Ha valakit meglátok itt, annak vége!

Jakabak és Lem hiába nem érintettek, Nagymama szörnyűséglistájának hallatán feláll a szőr a hátukon. Rekedten üvöltve azt ígéri a szerencsétleneknek, hogy lecsavarja a fejüket, összecsomózza a lábukat a kezükkel, hogy megeteti, kihányatja és újra megeteti velük az okádékukat, kinyomja a szemüket... Még mást is ígér nekik, amit sajnos itt nem illendő elmondani. Rémülten menekülnek, hallani, ahogy az utolsó elesik a lépcsőn, mialatt Nagymama az életére esküszik, hogy „a segglyukán keresztül fogja kitépni a máját"...

18. FEJEZET

– Adolfínó, kicsikém...

– I... igenis, Õfelsége?

Saját erõszakossága annyira kimerítette, hogy visszahanyatlik az ágyra. Lem nyakig betakarja.

– Pihenjen, Õfelsége! Majd én ügyelek.

– Nem maradt egy kis teája abból, ami olyan jó hatással volt rám?

– Dehogyisnem, Õfelsége.

Lem, aki remek ötlettõl vezérelve már újratöltötte butykosát, odanyújtja neki. Nagymama felül, meg-

issza a felét, kicsit pihen, aztán felhajtja a másik felét is, gluggy, gluggy.

– Adolfínó, fogja meg a kezem, legyen szíves...

Szeme lecsukódik, merengeni kezd:

– Nagyon... kedvelem Önt... és nagyon... hukk... szép férfinak is tartom... Amúgy Jakabak urat is... hikk... csak őt máshogy... de inkább ön tetszik nekem, Adolfínó... Van menyasszonya?... Én...

Elalszik.

Lem elhúzódik, és undorodva törölgeti a kezét. Azt a mocskos állatját! Kicsit várnak, hogy biztosak legyenek benne, de már horkol is, most egy kis időre megnyugodhatnak.

Lem a térre néző helyiségeket kezdi átkutatni, Jakabak a hátsókat.

– Hívj, ha találsz valamit!

– Rendben, te is!

Mindketten gyertyával a kezükben indulnak el. Jakabak belép a szomszédos szobába. Keresgél az ágyban, az ágy alatt, átkutatja a fiókokat, átkutatják az ágyneműket. Hol vagy, kis haver? Hova rejtettek? A szalonban felforgatja a szófákat, a kanapékat, felemeli a párnákat, megrázza a függönyöket... Nem, Pié nincs sehol. Érezné, ha itt lenne.

A hátsó ajtó egy széles folyosóra nyílik. Végigmegy rajta. Fakeretekben gigantikus Nagymama-portrék figyelik megvetően lépteit. Benyit egy helyiségbe. Fürdőszoba. Széthányja a szépen egymásra rakott törülközőket, beletapogat a szekrényekbe. Visszamegy a folyosóra. A többi ajtón is benyit. És mi van, ha egyáltalán nincs is itt? A gondolatba belesajog a szíve. Lehet, hogy mégis nélküle kell majd távozni? Az utolsó ajtó következik, azt is kinyitja. Icipici. Seprűk, felmosórongyok, törlőruhák, vödrök... A plafon alatt egy polc...

A polcon pedig... egy gombócba csavart, fehér konyharuha! Hát itt vagy, kicsi Pié! Tudom, hogy ott vagy benne. Jelzik a remegő ujjaim. Meg a kalapáló szívem. Felmászik egy létra második fokára, megfogja a konyharuhát. Bárcsak benne lennél, kisöcsém! Bárcsak megtalálnának benne! Mert ha nem, inkább dőljön rám a palota, vagy kuporogjak a nyestek tömlöcében. De nélküled én nem megyek el innen.

Ott van.

Jakabak felismeri az orrát, a mancsocskákat, a csukott szemet. Majd elolvad. A seprűs szekrény túl szűk ahhoz, hogy elférjen benne a boldogsága, nekimegy a falaknak, nem találja az ajtót...

– Lem! Lem! Megvan!

Végigszalad a folyosón, átvág a szalonon, és végre megtalálja Lemet, aki épp most jött ki Nagymama szobájából.

– Lem, megvan!

– Ne! Mutasd!

Jakabak felhajtja a szövetet.

– Nézd... Nem csak kitaláltam, igaz?

Utána még több mint egy órát kutatnak, hogy a pelelányt is megtalálják. De nincs mit tenni! Sehol sincs. Ahogy tanakodnak, ugyanarra jutnak: lehet,

hogy őt máshová rejtették. Kénytelenek lemondani róla, muszáj elindulni. Probléma nélkül kiengedik majd őket, senki sem merne vitába szállni Lem professzorral, Őfelsége személyi orvosával! De jobb lenne, ha mindenki azt hinné, másnap reggelig a palotában maradnak, így könnyebben meg tudnának szökni. Úgy döntenek, diszkréten lépnek le. A folyosó végén találnak egy ablakot, ami az épület hátuljánál lévő kis utcára nyílik. Jakabak megszabadul a szemüvegétől meg a kövérítő pármáktól. Már nincs rájuk szüksége. Lem bakot tart neki, és megemeli.

– A fal borostyánnal van befutva. Arra megyek le. Majd dobd le a csomagot!

A legvastagabb ágakba csimpaszkodik, majdnem leesik, de megkapaszkodik, kész akrobatamutatvány, mire lekászálódik. Amikor végre az utcára ér, ujjaival fütyül egyet:

– Lenn vagyok.

Lem meghallotta.

– Rendben. Kapd el!

A fehér vászonrongy kirepül az ablakon. Minden fehér ezen az éjszakán: a táncoló hópelyhek és a batyu is, amibe a kis Piét csomagolták... A zuhanás nem tart sokáig, de Jakabak soha nem fogja elfelejteni. A fejét

az égnek emelve az arcán szétolvadó jeges hópelyhek között meglátja, hogy ott hullik feléje egy, a többinél nagyobb hópehely. Másodszor is az égből hullik alá neki Pié! Elkapja, a karjaiba veszi. Kisapám! Édes kicsi apám!

– Most te jössz Lem! Gyere le!

– Egy perc és jövök!

Jakabak a fal egyik mélyedésébe támaszkodik. A kis Piét betette az inge alá a jó melegre, és jól összehúzza magán nagy fekete kabátját. A hidegtől elgémberedik. A kavargó hóesés a tiszta éjszakában szinte hipnotizálja, akár állva is elaludna. Lem késlekedik. Mi a fészkes nyavalyát bütyköl még most is odafönn?

– Pssszt! Kapd el!

Jakabak felugrik. Épp annyi ideje marad, hogy odaérjen az ablak alá, érkezik is a második konyharuha. Lassabban esik, mint az első. Még könnyebb!

– Feladat végrehajtva! Lejövök. Találkozunk az *Unikornis*ban – súgja Lem, és bár halkan mondja, azért hallani, hogy nem elégedetlen magával.

Jakabak szétnyitja a konyharuhát: ó, de édes ez a kisasszony! Piére hasonlít, csak kicsit kisebb talán. Szép csipkegallérja van. Micsoda egy szerencsemalac vagy te Pié, nem a legcsúnyább kislányt tartották meg

neked! Egymás mellé teszi őket a jó melegre az inge alá, és az *Unikornis*hoz trappol.

Lem, akinek fehér svájcisapkát húzott fejére a hó, néhány perccel később érkezik, mosolyogva.

– Mondtam én neked, barátom: egy, kiderítjük, hol vannak, kettő, kiszabadítjuk, és három?

– Három, pucolunk! Bravó Lem! Te vagy a legcsodálatosabb kakas, akivel valaha is találkoztam! Hol volt a kislány?

– Nem fogod elhinni: már fel akartam adni, amikor az utolsó pillanatban újra eszembe jutott az a dudor Nagymama ágyának a közepén. Elejétől fogva feltűnt nekem. Ágymelegítőnek használta a kisasszonyt. Fel tudod ezt fogni? A vén trotty az a típus, akinek hideg a lába...

– Igen... Neked pedig Adolfínó, így lehetőséged nyílt, hogy újra láthasd őt.

– Hagyd abba!

– Jól van, na, vigasztalódj! Majd írsz neki szerelmes leveleket.

– Mi az, féltékeny vagy Jakabak?

Úgy röhögnek, mint a dilinyósok, miközben előkészítik a szekeret. Hiába, az idegek néha...

19. FEJEZET

Astrid Griffó visszatér az őrhelyére. Hajnali három óra van, le kell váltani a kollégáját, akinek vacog a foga a városkapu őrbódéjában.

– Minden rendben? Semmi jelentenivaló?

– Semmi. Azon kívül, hogy hideg van. Sok szerencsét! – válaszolja a fagyoskodó kapuőr.

Astrid összehúzza magát egyenruhájában, és felkészül egy fagyos, de nyugodt éjszakára. Meglepő lenne, ha valaki a városfalon kívül szeretne kalandozni ebben a farkasordító hidegben. Ennek ellenére két

sziluettet pillant meg a hóban. Nocsak, nocsak, még ismeri is ezeket a fickókat, látta őket tegnap a másik irányból jönni: az első, aki a szekeret húzza, Lem professzor, a másik meg... Nem, a másik pocakos volt, és szemüveges. Na lássuk csak...

– Uraim? – veti oda nekik, miközben kimegy az útra.

– Asszonyom... Lem professzor vagyok, orvosi körúton, nem ismer meg? – válaszolja Lem.

– De igen. Hát ez a kecske?

– Az asszisztensem.

– Lefogyott? És megjavult a látása is?

– Igen, vagyishogy...

– Semmi vagyishogy. Forduljanak vissza! Itt nem lehet átmenni!

Astrid imádja visszautasítani az átkelést. És úgy érzi, ritkán adódik rá lehetősége. Pedig, ha valaki őrt áll, nincs is annál édesebb négy szó, mint hogy „Itt nem lehet átmenni". Jó kimondani. Szárazon oda lehet vetni, az emberek meg duzzogva visszafordulnak. Olyan jól érzi magát utána az ember. Mintha jobb őr válnék belőle.

Szóval Astrid kihasználja a helyzetet, és csak úgy, saját örömére megismétli:

– Itt nem lehet átmenni!

Jobban tette volna, ha a kecskére figyel. Mert mire rájön, mi fog történni vele, már késő: valóságos kétszarvú ágyúgolyó ront rá. Becsapódik: óóóó – ő meg átrepül a városfalon. Hason csúszva ér földet a hóba, *extra muros*[4], és hallja, mintha csak álmodná, ahogyan a szekér döcögve elhalad mellette, csingiling, csingiling. „Viszlát, Uraim", hebegi, „Viszlát, Asszonyom", válaszolja a két sötétben távolodó hang illedelmesen. Akkor tér csak igazán magához, amikor a toronyóra hajnali négyet üt. Feltápászkodik, és dideregve már kezdi is fogalmazni magában a jelentést feletteseinek: „Pedig mondtam nekik, hogy itt nem lehet átmenni, de a nagy kecske bizonyára nem hallotta és..."

Néhány perc alatt felmérik, hogy a helyzet katasztrofális, a két kis pele eltűnt. Általános riasztást adnak ki, a szomszédos kaszárnyából harci zaj hallatszik, az álmos katonák tízesével rohannak ki onnan. Sorokba rendeződnek a téren, sietősen gombolják nadrágjukat, és meg vannak lepve, hogy senki nem üvölt velük.

[4] A falakon kívül (latinból származó kifejezés).

És valóban, a vezetőik most az egyszer tényleg nem üvöltenek. Nem hülyék. Ha Nagymama felébredne, mielőtt megtalálnák és visszahoznák a kicsiket, esélyes lenne egy kisebb vérfürdő...

20. FEJEZET

Jakabak Kecske és Lem Adolfínó Kakas szélsebesen menekülnek. Amióta nekirontottak a szerencsétlen Astridnek, tudják, hogy perceik meg vannak számlálva. Vége a turistáskodásnak. Kezdetét vette a hajtóvadászat, és tududúú!, ők a célba vett vadak.

A szekér túlságosan lelassítaná őket, otthagyják hát a hóban.

– Nem bánod nagyon, Lem?

– Háát, ez csak egy szekér... annyit nem ér, hogy otthagyjuk miatta a fogunkat.

A legszükségesebbeket magukhoz veszik, némi élelmet és néhány meleg ruhát. Lem feltölti a laposüvegét, Jakabak fogja a bendzsóját. Hajnalban indulnak a hegyre. Most nem olyan kényelmesen haladnak, mint az előző nap. Nem lefelé, hanem felfelé tartanak, és térdig süppednek a hóba. Jakabak háromszáz méterenként megáll, hogy bevárja Lemet, és biztassa:

– Gyerünk doktor! Én már látom a csúcsot!

– Órák óta ezt mondod! Már nem hiszek neked...

Dél körül érik el a hágót, de addigra erejük fogytán van. Épphogy kifújják magukat, már zúdulnak is lefelé a lejtőn, inkább feneken csúsznak, minthogy a lábukat használnák. Le is száll az éj, mire maguk mögött hagyják a havas hegyet. Lem doktornak egyáltalán nem volt ínyére a mai program, mert megfázott, és csúnyán köhög.

Most mindketten a végeláthatatlan síkságon lihegnek. Itt már nincs hó, az éjszaka viszont elnyeli őket. Huszonnégy órája menetelnek megállás nélkül. Gyerünk, mindent bele! Nem, Lem, nem állunk meg aludni. Ők sem fognak... Csak a mocsárig kellene elvánszorogni, akkor talán megmenekülünk. Ismerem őket: a sártengerbe már nem jönnek utánunk. Annál sokkal finnyásabbak.

Hogy az átvirrasztott éjszaka, a fáradtság, a farkaséhség vagy a láz miatt, mindenesetre Lem lemarad egy kicsit. Tíz méteres távolságból kiabál előre:

– Hé, Jakabak?

– Igen.

– Tulajdonképpen hova rohanunk? Nincs tűzvész!

– Tényleg? Szeretnéd a Griffókkal kiigazíttatni a tarajodat?

– Kikkel?

Jakabak rögvest megáll, és bevárja a kakast:

– A Griffókkal, Lem... ez semmit nem mond neked?

– Miért, milyen állatok azok?

– A Nyestek, a Némberek... Most már emlékszel?

Lem szeme összeszűkül, kutat az emlékeiben:

– Nem tudom...

– Nem lényeges, öregem. Majd elmondom. Elég vicces, majd meglátod, a végére még azt is elfelejted, hogy fáj a lábad.

Újra nekiindulnak, a csillagok vezetik őket. Jakabak még egyszer elmeséli a kis Piét, Gréta gólyát, az öreg Stanley levelét... elmeséli hőstettüket a nyesteknél, az *Unikornis Fogadó*t, Lem halandzsabeszédét a főtéren, a látogatását Nagymamánál... és ahogy Jakabak

remélte, Lem tényleg megfeledkezett a lábfájásról, meg a lázról, úgyhogy most jól haladnak. Egyetlen hátulütő, hogy Lem túl jól szórakozik. Néha majd megszakad a nevetéstől, és alig tud menni! A kedvenc része az, amikor a Nagymama a táskában van a főtéren a palota előtt. Jakabaknak háromszor kell elmesélnie a „mi ez, hurka?" résztől. Igaziból Lem egy másodpercig sem hiszi, hogy képes lett volna ilyesmire. Szívesen hallgatja a történetet, de azért nem kell mindent bevenni.

Azután sokáig szótlanul haladnak tovább. A félhomályban néha kövekbe ütköznek, megbotlanak, kibicsaklik a bokájuk, újra felkelnek. Jakabak tudna gyorsabban menni, Lem az, aki hátráltatja őket.

– Álljunk meg, barátom, nem bírom tovább... A futóművem feladta a szolgálatot...

– Rendben van Lem, rendben, de ne sokáig!

Hátukkal egymásnak támaszkodnak. Érzik egymás kiálló csontjait. Az egyik soványabb, mint a másik. El ne aludj, Lem! Nem szabad elaludni. Most a sötétben nem látjuk őket, de a Némberek nincsenek messze. Érzem a szagukat. Tudom, hogy itt vannak. Bármelyik pillanatban a nyakunkba eshetnek.

Jakabak elővesz egy karéj kenyeret, kettétöri, és az egyik felét a válla fölött átnyújtja Lemnek.

– Tessék. Meglepetés. Még az *Unikornis*ból hoztam.

Épp jóízűen rágcsálnak, amikor messziről, az éjszaka mélyéről háromszáz sárga szempár világlik fel. Már itt is vannak! Nem lehet kihúzni hajnalig sem. Lem semmit nem vett észre. Behunyt szemmel, jóízűen ízlelgeti kenyerét.

– Gyere Lem, indulunk!

– Nélkülem, barátom... Én maradok...

– Akkor viszlek.

Nem kérdezi a véleményét, hanem a vállára veszi. Gyerünk Jakabak, futás! Na, még egyszer! Legesleg-utoljára! Négy éve már annak, hogy ugyanezen a síkságon menekültél két Griffó elől egy kis pelével a hasadon. Most kettő is van nálad, meg egy nagy kakas, és vagy háromszázan üldöznek! Bravó! Rendkívül sokat fejlődtél! Mégis hova szeretnél eljutni?

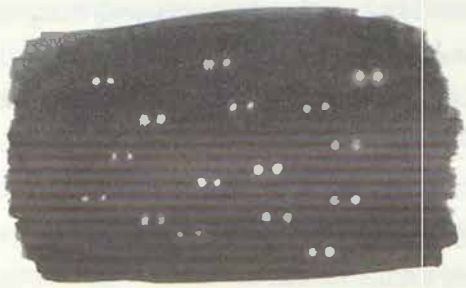

Nem túl messze... Nem túl messze... Fogy a szufla, remeg a láb. Ennek az éjszakának soha nem lesz vége. Lem elaludt a vállán, és nehezebb, mint egy döglött szamár. Ő fönt, a kicsik meg lent: a Jakabak házban minden emeleten gőzerővel durmolnak. Pont jókor!

Ha legalább a mocsárig el tudnának jutni... De képtelenség, több napba telne. Jakabak megnyújtja lépteit, erőlteti fájó végtagjait. Ereje végét járja. Na, gyerünk, csak még egy kilométert! Ha felkel a nap, megállok, és nyugodtan bevárom őket a földön ülve. Nem fogom megadni nekik azt az örömöt, hogy utolérjenek, és elkapják a gatyámat az éjszaka közepén.

Itt is van! A horizonton az első felhő rózsaszínbe fordul. Lassan kivilágosodik. Jakabak lassít, a kakast egy szikla tövébe helyezi, és kifulladva letérdel. Egész testén csorog az izzadtság.

– He? Mit mondasz, Lem? Beszélj hangosabban...

Jakabak közelebb hajol:

– ... gyomorégés... fogfájás... lépösszehúzódás... jöjjenek... fertőzések... érdes nyelv...

Szegény doktor! Félrebeszél. A láz beszél belőle. Egy nap majd tényleg mindent elfelejt, még a saját nevét is, de a halandzsáját soha.

A láthatáron százával villognak a sárga szemek, és egyre közelednek. Jakabak légzése lenyugodott. Gyertek csak, aranyoskáim, várlak benneteket, már csak egy meglepetést tartogatok számotokra! Nagyon dühösek lesztek, de annyi baj legyen.

Egy éles kaviccsal kaparni kezdi a talajt. Csésze nagyságú kerek mélyedést fúr bele. Beledugja a kezét, az alkarját. Véreznek az ujjai. A friss földet olyan messze hajítja, amennyire csak tudja, nehogy gyanút fogjanak majd a nyestek. Már majdnem a válláig belefér a keze a lyukba. Na, akkor most elég! Elsőnek te mész, Kislány! Beletekeri a nagy, kockás vászonzsebkendőjébe, és óvatosan alulra helyezi. Jó éjt, szépségem... Nem volt időnk megismerkedni. Kár.

Most te jössz, kiskomám. Sajnálom, hogy ilyen gyorsan el kell válnunk, amikor épphogy csak megtaláltalak. Szerettelek volna még nyitott szemmel látni. És még egyszer hallani a vidám hangod, „Szia Jaka!" Csak te hívtál így... Remélem, hogy tavasszal, amikor kidugjátok az orrocskátokat a szabad levegőre, nélkülem is boldogultok majd ketten, mert ami engem illet, nekem annyi, vége a nótának... Ó, nem félek a haláltól. Csak egy kicsit sajnálom, hogy máris vége. Szerettem ezt a körforgást, a rügyező fákat tavasszal, a szellőket, az év-

szakokat, pengetni a bendzsómat, finomakat enni, meg úgy általában mindent, na... Volt, hogy konkoly keveredett a búzába[5], de alapvetően jól éreztem magam.

A kis Piét a menyasszonya mellé helyezi, és betakarja az öreg Stanley zoknijával. Viszlát, kisfiam! Sok szerencsét!

Ágacskákkal és földdel fedi be a gödröt, jól elrendezi a tetejét, hogy megtévessze a nyesteket, és ráül. Most már jöhetnek. A két kis pele? Miről beszélnek? Nem is érti... Igen, jöhetnek. Várja őket. Méghozzá zenével! Végül is miért fosztaná meg magát egy utolsó koncerttől? Előveszi a bendzsóját a táskájából és játszani kezd:

Put my little shoes away...

Ami azt jelenti: Dobd el a kiscipőimet. Ez volt az első dal, amit megtanult, amikor szarv helyett még csak szarvkezdeményei voltak.

A Griffók már nem is sietnek. Hosszú sorokban, győzelmükben biztosan közelednek a hajnal fakó fényében.

Jakabak énekel:

---

[5] A konkoly termése mérgező, veszélyes, ha a gabonába keveredik. A konkoly (rossz) nem választható el a búzától (jó), mert épp egymástól nyernek értelmet.

Drága Mama...

Mondd el játszótársaimnak

Egy kecses felhő rózsaszínre festi az eget. Néhány perc múlva megérkeznek a nyestek.

Mondd el játszótársaimnak

Többé már nem játszhatok velük...

Enyhe szellő támad, gyengéden simogatja Jakabak arcát, mint egy kéz. Sírva fakad éneklés közben. Olyan régen simogatta meg valaki...

Többé már nem játszhatok velük

A kiscipõimet immár kidobhatod...

Drága Mama

A kiscipõimet immár kidobhatod...

A dal véget ér. A bendzsó elhallgat. A nyestek megjöttek. Látni a fogaikat. Jakabak most megfizet, ki fogják belezni.

– Valami mozog...

– Mi van? Mit mondasz, Lem?

– Valami mozog... valami dübörög...

Lem az oldalán fekszik, fülét a földhöz tapasztja. Jakabak is elnyúlik, õ is hallgatózik. Tényleg mozog. De nem a nyestek azok, ők sokkal könnyedebbek, olyanok, mint a szöcskék. Különben a másik irányból, a még sötét nyugatról jönnek. Néz, de nem lát semmit.

Tovább fülel. A dübörgés közeledik. Mintha a föld mélyéről jönne. Mondd, Lem, vannak bölények errefelé? A távolban porfelhő emelkedik. De hol a szél, ami felemeli? A nyestek megállnak. Nyakukat nyújtogatják, egymást kérdezgetik. Az aggodalom csendes hullámként férkőzik soraikba.

Egyszeriben kinyúlik egy kar: Ott! Nézzétek! A porfelhőből dühödt, zömök alakok rajzolódnak ki. Nagyon gyorsak. Bölények? Nem. Kecskék!

Jakabak, el ne ájulj! Lemaradnál a rohanó testvéreid látványáról. Elszalasztanád a Nagy Támadást! Háromszázan vannak. Nem, háromezren. Nem, tízezren! Olyan szorosan egymás mellett, mint egyetlen nagy ökölcsapás. Nincsenek lándzsáik, de még botjaik sem. Fegyverüket a fejükön hordják, meg főleg a szívükben. Szétnyílnak, nehogy eltapossák Jakabakot, aki figyeli, hogyan haladnak el mellette mindkét oldalon. Elfelejtette az illatukat. Milyen jó szagúak vagytok, kecskéim! És milyen bátrak!

A Griffók szembe kapják a rohamot. Se harapni, se tépni, se karmolni nem marad idejük. Sóhajtozva repülnek a levegőbe: piiiiiif!, húúúúúú!, aaaajjjjjj! Akinek sikerül megmenekülni a szarvaktól, az nyávogva, farkát behúzva menekül.

Jakabak alámerül a lábak, karok, szarvak áradatában. Majd megfullad. Néha hallja, ahogy a nevén szólítják: „Holá, Jakabak!" Ideje sincs válaszolni nekik, már ott sincsenek, de felismer mindenkit, Zsolobak, Hubak, Boldibak, Hannibak... Könnyek csorognak végig az arcán. Felkapja Lemet, aki még mindig hantázik, maga mellé ülteti és magához szorítja.

– Nézd, barátom, nézd! Megérkezett a családom!

21. FEJEZET

Útban hazafelé ápolgatják, dédelgetik őket, megtömik a hasukat. Lem egy rögtönzött szénaágyon alszik, amit négy kecske cipel, miközben jól szórakoznak a kakas handabandázásán.

Jakabak, fáradtsága ellenére inkább az övéi közt gyalogol. És igen érdekes dolgokat tud meg. Ezek a nyestnémberek kecskegidákat akartak rabolni a tél elején. Nem szereztek mást, csak néhány öklelést a fenekükbe, de a kecskék elhatározták, hogy egy életre

elveszik a kedvüket attól, hogy újrakezdjék, innen a mostani udvariassági látogatás. Így kell fenntartani a jószomszédi viszonyt, nem? A Griffók hazájába érve, a kecske katonáknak mi sem jött jobban kapóra: nem remélték, hogy ilyen szépen sorban állnak, hogy felöklelhessék és kilyuggathassák a bendőjüket! Igazi csemege! Kár, hogy ilyen rövidre sikerült...

A falu mit sem változott. Az emberek igen. Mindenki négy évvel idősebb lett. A babák, akik még szoptatósak voltak, amikor Jakabak utoljára látta őket, most csúzlival madarakra vadásznak; az iskolás rosszcsontok nem üveggolyókkal játszanak, hanem első cigarettáikat szívják, a földre köpnek és mustrálják a sétálgató lányokat; és van néhány öreg, aki hiányzik... Jakabak barátai ugyanazt csinálják, mint régen, csak lassabban, és néhányuk pocakot eresztett. Szépecskének még ott vannak az aranycsillagok a szemében, de el kell ismerni, hogy kissé elterebélyesedett. Nyolc gida négy év alatt nem segít az alakon! Csodálkozva figyeli, miközben amaz a legkisebb gyerek orrát törli: ezért a kedves mamikáért voltam úgy oda? Nálánál rosszindulatúbbak azt mondanák, házirézi.

A legszebb egymásra találás Samubakkal volt. Azonnal zenélni kezdenek, hogy lássák, nem jöttek-e

ki a gyakorlatból. De semmi gond: egymásra vannak hangolva, mintha csak tegnap váltak volna el! Órákon keresztül beszélgetnek, hogy bepótolják az elszalasztott időt.

– Tudod, Jakabak, valaki nagyon sírt, amikor elmentél...

– Tényleg?

– Kékecske...

– Ó?

– Igen. Nem is ment férjhez. Rád vár.

– Ó... Sose gondolt arra, hogy talán vissza se jövök?

– Soha. A nagymamája azt mondta neki, hogy csak elmentél „járni egyet"... Úgyhogy türelmesen várt...

– A nagymamája?

– Igen. Öregecske. Összefutott veled azon a reggelen, amikor elmentél. Nem emlékszel?

– De, emlékszem...

– És tényleg azt mondtad neki, hogy csak „jársz egyet", nem?

– De igen.

Kékecske legjobb barátnője Szépecske. Elintéz vele egy találkozót. Másnap reggel kerül rá sor a mosóháznál, kilenc óra körül. Senki nem lesz ott. Nyugodtan lesznek. A mosónők később szoktak menni.

A megadott időben Jakabak lemegy az úton. Tiszta inget húzott, és kifényesítette a szarvait. Nem fél. A díszlet ugyanaz, mint négy éve, de most jó a szereposztás. A lapos kövön ülve vár. A víz csörgedezik a mosókonyhában. Kékecske kicsivel később érkezik, biceg, mint azelőtt is, de nagyon kecses. Messziről int neki, rámosolyog, majd leül mellé. Azt akarja mondani, „Jó reggelt, szerelmem!" De aztán csak annyit hebeg:

– Hát, visszajöttél, Jakabak...

Ő pedig azt akarja válaszolni „Jó reggelt, szépségem." De csak annyit makog, hogy:

– Hát, amint látod...

A lány azt szeretné mondani, hogy „Szerelmes vagyok beléd." De csak annyit mond:

– Örülök.

Ő meg azt akarja válaszolni „Én is szerelmes vagyok beléd." De csak annyit mond:

– Én is örülök...

Eltelik néhány hét. A kis Pié és jövendőbelije Jakabaknál hortyognak tovább, az emeleten, egy szekrény mélyén. Egymás mellé bújtatta őket.

Milyen képet fognak vágni, ha felébrednek!

Lemnek kerítettek egy szállást. Pályafutása során most elõször tehette ki tábláját egy ajtóra:

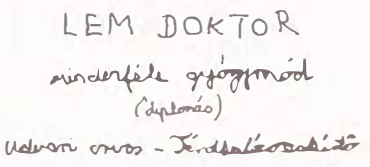

Meggyógyult, és visszatért az életkedve is, fõleg, amióta az asztalosmester készített neki egy új szekeret. Az egész megyében járkál vele. *Jöjjenek, jöjjenek... a városi orvoslás legfrissebb újdonságai...* Egy zsinórral a nyakába akasztották a címét, arra az esetre, ha nem találna haza esténként.

A jegyesek tavasszal házasodnak össze: „Kékecske kisasszony, kíván-e az itt jelenlévõ Jakabak úrral házasságot kötni? – De még mennyire! – Jakabak úr, kíván-e az itt jelenlévõ Kékecske kisasszonnyal házasságot kötni? – Még jó!"

Az ünnepség két egész napon át tart. Két napig, mialatt végig úgy esik, mintha dézsából öntenék, szinte ki sem lehet jönni a közösségi házból. Úgyhogy marad is mindenki!

Esznek, isznak, táncolnak, alszanak, aztán újrakezdik! Lem, aki tökéletes öltönyben kezdte az ünnep-

lést, rongyokban végzi. De a vőlegény tanújaként nagyon komolyan veszi a szerepét, és mindenkinek elmeséli, aki csak akarja, hogy Jakabakot gyerekkora óta ismeri, még a térdén is lovagoltatta. Úgy emlékszik rá, mintha csak tegnap lett volna. A második nap estéjén Samubak és barátai fergeteges koncerttel állnak elő. Hegedű, harmonika, gitár és bendzsó. Majdhogynem magasba repül tőle a pajta teteje! Hajnalodik, mire végeznek:

– Jakabak, befejezésként ugye még eljátszod a *So long*-ot...?

– Rendben.

Másnap reggel ő ébred először, és átvág az alvó falun. Emlékezteti is ez valamire. Egyébként megint csak észreveszi az apró Öregecskét, aki épp arra tart a téren. Nahát!

– Hova indultál Jakabak? Csak azt ne mondd, hogy „jársz egyet"...

– Nem, Nagyi, ne aggódjon! Csak friss kenyeret veszek Kékecskének, ha felébred...

Ahogy a kenyérrel a hóna alatt kilép a pékség ajtaján, Lemet veszi észre, aki épp a szekerét húzza az úton.

– Szia Jakabak!

– Elmész? Hová?

– Nem tudom, de megyek. Én boldogtalan vagyok, ha egymás után háromszor ugyanabban az ágyban kell aludnom. Nem tudok egy helyben maradni. Szia, barátom!

– Várj, elkísérlek a falu végéig.

– Ahogy tetszik...

Már az utolsó házakat is elhagyták. Nemsokára az erdőhöz érnek.

– Na, jól van, eddig jöttem, Lem. Volt már olyan, hogy tovább mentem, és nem tudtam megállni...

– Ahogy tetszik...

– Akkor, Isten veled!

– Isten veled, Jakabak! Mondanám, hogy soha nem foglak elfelejteni, de tudod, a micsodámmal... az asztmáziámmal, nem tudom megígérni.

– Nem baj, Lem. Így ha találkozunk majd, legalább újra megismerkedhetsz velem... Én pedig nem egykönnyen foglak elfelejteni!

Nagy szeretettel ölelik meg egymást.

Lem elindul. Jakabak nézi, ahogy távolodik a csilingelő üvegeivel. De hirtelen megáll a szekér, Lem visszajön:

– Ja, Jakabak, még valami! Azt hiszed, nem vettem észre, hogy csaptad tegnap a szelet annak a kis sántának? Ha akarsz egy jó tanácsot, kérd meg a kezét. Egymásnak vagytok teremtve. Higgy nekem, van érzékem az ilyesmihez.

Rákacsint, visszamegy a szekeréhez, és eltűnik a fák mögött, csingiling, csingiling.

A történet pedig itt véget ér. Vagyis nem egészen!

Jakabak a főutcán jön éppen visszafelé, kicsit nehéz szívvel, amikor észreveszi Kékecskét, aki futva érkezik felé. Virágos pongyolája széle lebeg mellette a levegőben. Kócos.

– Jakabak, gyere gyorsan! Mozognak fent. Szerintem felébredtek. Mindketten, egyszerre!

– Biztos vagy benne? Rohanok. Erről nem akarok lemaradni!

Kézen fogva futnak a ház felé. A szomszédos hársfán egy kakukk énekel.

Semmi kétség. Jön a tavasz!

JEAN-CLAUDE MOURLEVAT

Jean-Claude Mourlevat 1952-ben az auvergne-i Ambertben, hat gyerekből ötödikként született (három fiú és két lánytestvére van), szülei gazdálkodók voltak. Strasbourgban, Toulouse-ban, Bonnban és Párizsban tanul, és mielőtt színész lesz, öt évig egy gimnáziumban tanít németet. Kitalál és eljátszik egy „Guedoulde" nevű bohócot, amivel több mint ezerszer lép fel Franciaország és néha más országok színpadain is. Sok darabot rendez, Brechtet, Cocteau-t, Shakespeare-t... 1997 óta ír fiataloknak. Eleinte mesék, majd ifjúsági regények jelentek meg tőle. Mind az olvasók, mind a kritikusok kedvelik műveit.

Jean-Claude Mourlevat feleségével és két gyermekével Saint-Étienne mellett él.

ROFUSZ KINGA

Rofusz Kinga illusztrátor és látványtervező. Az Iparművészeti Főiskola animációs szakán tanult. Néhány kiemelkedő animációs film *(Etüd, Arlequin, A sellő és a halász)* elkészítését követően ma inkább könyvillusztrációval és bábszínházi látványtervezéssel foglalkozik. Jellegzetes, egyedi színvilágú festményei jelentős írók szövegét teszik vizuálisan is kiemelkedővé.

A Vivandra Kiadónál eddig megjelent kötetei:
Szívmadár (Író: Finy Petra)
Senki madara (Író: Szabó T. Anna)
Otthon

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ „BOD PÉTER"
SFÂNTU GHEORGHE
Tel: 351 609, 315 577
SEPSISZENTGYÖRGY
BOD PÉTER MEGYEI KÖNYVTÁR

Eredeti kiadás: © Éditions Gallimard Jeunesse, 2003
La ballade de Cornebique
Szöveg © Jean-Claude Mourlevat

Magyar kiadás: © VIVANDRA Könyvek, 2019
Illusztráció: Rofusz Kinga
Magyar szöveg: László Kinga

Szerkesztő: Ágoston Alexandra
Nyomdai előkészítés: Sólyom Melinda
Nyomdai produkciós munkák: Wunderlich Production Kft.
Nyomás, kötés: Alföldi Nyomda Zrt.
Felelős vezető: György Géza vezérigazgató

ISBN 978-615-5347-21-4

VIVANDRA Kiadó
www.vivandra.hu • vivandra@gmail.com

A regényben idézett dalok egytől egyig Woody Guthrie dalai, és a legtöbb a *The Very Best of Woody Guthrie: Legend of American Folk Blues* című albumon szerepel (Music Club, 1992).